

GÜNÜMÜZDE DÜNYA ve TÜRKİYE

ürün
yayınları

ÖNDER SAĞLAM

**GÜNÜMÜZDE
DÜNYA
VE
TÜRKİYE
Önder SAĞLAM**

ürün yayınları : 35

[Haber - Yorum - İnceleme Dizisi 1]

Mart 1979

ÜRÜN YAYINCILIK

Cağaloğlu, Nuruosmaniye Cad. 59-61/2

İstanbul - TÜRKİYE

Tic. Sicil No : 144745 / 92262

Yazışma Adresi :

ÜRÜN, PK. 41 Sirkeci - İSTANBUL

Türkiye Dağıtım :

TEMEL DAĞITIM, Himaye-i Etfal Sok.

Orhanbey İşhanı, No. 6, Kat 1, Daire 1

Cağaloğlu - İSTANBUL

Dizgi - Baskı :

Başaran Matbaası

İstanbul 1979

İçindekiler

GİRİŞ	3
Somut Durumun Çözülmesinde Devrimci Girişkenlik	7
Olanaklarımızın Sınırları ve Bilimsel Öngörü	8
Gerçek Karşısında Aktif Tavr	12
Sınıf Uzlaşmazlığı (Sınıf Kını)	13
Sınıf Açısı	15
Enternasyonalizm, Somut Durumun Somut Çözülmesinde Yakalanması Gereken Halka	16
Sonuç	20
TKP Programı Davası Anayasa Mahkemesi'nde	21
Demokrasi ve Özgürlük Savaşımında Uluslararası Dayanışma	29
Fransa - Strasbourg	31
Belçika - İngiltere	32
Federal Almanya	33
Batı Berlin	35
Maocuların Saldırıları İflasa Mahkumdur	37
Çin Saldırısından Önceki Gelişmeler	37
Saldırı ve Sonrası	39
Maocular, Gerici ve Faşistlerle Lizbon'da Ortak Bir Toplantı Yaptılar	40
Irak'ta Gelişen Olumsuz Süreçler	41
Afganistan'da Ulusal Demokratik Devrim Gerçekleşmiştir	47
Üç Bağımsızlık Savaşı, Viş Salman (Uyanmış Genç İnsanlar) Hareketi	48
Afganistan Demokratik Halk Partisi, Halk Hareketi Güçleniyor	49
Davud'un Karanlık Girişimleri, ADHP Bunalımdan Çıkış Yolunu Gösteriyor	50
Saur (nisan) Devrimi Nasıl Hazırlandı	51
Devrim Sonrası Gelişmeler	52
Afganistan Demokratik Halk Partisi Programı'ndan Alıntılar	53

Giriş

Bu kitapçıkta son birkaç ayda Türkiye ve dünyadaki kimi politik gelişmelere değinecek, radyolardan ve basından yaptığımız derleme ve gözlemlerimizi sunacağız.

Dünya hızlı bir devrimci değişim ve dönüşümden geçiyor. Dünya devrim süreci ileri adımlar atıyor. Başını Sovyetler Birliği'nin çektiği sosyalist sistemin konumları daha da pekişiyor. Sosyalist ülkelerde halkın genlik düzeyi durmadan yükseliyor. Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin 30 yıllık parlak geçmişi bunu açıkça gösteriyor. Reel, somut sosyalizm tüm dünya halklarına her bakımdan esin kaynağı oluyor.

Sömürsüz toplum mu? İşte sosyalist ülkeler, Sovyetler Birliği! Her şeyin en güzelini, en yetkinini insanlık bu ülkelerde yapıyor. Daha güzel bir yaşam, daha ileri bir toplum düzeni mi? İşte sosyalist ülkeler... İşsizlik ne demek, can korkusu ne kelime... Her bakımdan güvenli bir yaşam, güvenli bir gelecek... İşte Sovyetler Birliği, Demokratik Almanya, kapı komşumuz Bulgaristan... Herkese ucuz konut mu? Kültür mü, beden ve ruh sağlığı mı, spor mu? Düzenli ve yemyeşil kentler mi? İşte sosyalist ülkeler... Sovyetler Birliği, Macaristan, Polonya, Çekoslovakya. 1979 Çocuk Yılı'nda gül gibi, tertemiz, pırıl pırıl, cıvıl cıvıl, sağlıklı çocuklar mı? İşte sosyalist ülkeler... İşte reel, yaşayan, canlı sosyalizm.

Vietnam... Ulusal kurtuluşun destanı, simgesi yiğit Vietnam halkı.

Ve işte Küba... Bu yılbaşında devrimin 20. yılını kutlayan özgürlük adası sosyalist Küba. Ve yaşayan proletarya enternasyonalizminin simgesi bir ziyaret... TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen başkanlığındaki bir delegasyonun Küba'yı ziyareti.

TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen, Küba'da Konuk Olduğu Evin Önünde

Sömürgecilik zincirini kıran halklar... Angola, Mozambik. Etyopya Devrimi. Güney Yemen. Nisan 1978: Afganistan Devrimi... Kamboçya halkının Maocu boyunduruğa son vermesi.

Ve işte geçen ay despot Şah'ı kapı dışarı eden, işkenceci Savak ajanlarına hak ettikleri dersi veren komşu İran.

Halklar emperyalist boyunduruğa başkaldırıyor. Böyle bir ortamda emperyalizmin bunalımı durmadan derinleşiyor, sömürü alanı gittikçe daralıyor. Üstelik emperyalist ülkeler kendi metropollerinde işçi sınıfının ve öteki demokratik güçlerin yoğun muhalefetiyle karşı karşıyalar. İşte böyle bir ortamda emperyalist ülkeler, başta Birleşik Amerika, gelişen dünya devrim sürecine karşı kendilerine yeni bir bağlaşıklık buldular: Maocu Çin yöneticileri.

Teng'in Birleşik Amerika gezisinden sonra Pekin orduları barbarca Vietnam'a saldırdı. Tam 25 tümenle bu küçük ülkeye daldılar, tıpkı Hitler orduları gibi.

Ama Maocu saldırganlar bu barbarlıklarının yanıtını alacak, cezasını göreceklerdir. Yiğit Vietnam halkı, tıpkı Fransız, Japon, Amerikan emperyalistlerini olduğu gibi, bu Maocu talancıları da yurdundan kovmasını bilecektir. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere dünya sosyalist sistemi, tüm ilerici ve demokratik güçler Vietnam halkının yanında, onlarla somut dayanışma içindedir.

Yurdumuzda ise Kahramanmaraş kıyımından sonra 13 ilde sıkıyönetim ilan edilmiştir. Böylece öteden beri kısıtlı ve sınırlı olan demokratik hak ve özgürlükler daha da askıya alınmıştır. Aralarında Ürün, Savaş Yolu, İlerici Yurtsever Gençlik, Liseli Gençlik, Genç Öncü, Kitle, Özgürlük Yolu, Roje Welat gibi dergi ve gazetelerin de bulunduğu birçok ilerici ve demokratik yayım yasaklanmıştır.

Amerikan New York Times gazetesi "Türkiye İçin İvedi Bir Şırınga" başlıklı yazısında, «Şah'ın devrilmesinden sonra Türkiye önem kazanmıştır» diyor. Gazete, Türkiye'nin emperyalist Batı'nın eli altında tutulabilmesi için NATO'nun nasıl davranması gerektiği konusunda öğütler veriyor.

Aynı gazete, emperyalistlerin Türkiye'yi kime karşı kullanmak istediklerini de gizleme gereğini duymuyor ve Sovyetler Birliği ile Ortadoğu'daki Arap ülkeleri arasında Türkiye'nin kendileri için tek «atlama tahtası» olarak kaldığını belirtiyor. Bu nedenle bunalımlar içinde kıvranan bir «morfinman» diye gördüğü Türkiye'ye «ivedi bir şırınga» yapılmasını istiyor.

New York Times'ın yazısı şöyle bitiyor: «Bu fonlar ivedi olarak bulunabilirse ve Uluslararası Para Fonu ile Türkiye'nin anlaşması sağlanabilirse, böylelikle NATO'nun dayanışmasının vurgulanması ve parasal yardıma karşılık Ecevit'in bazı zor kararlar alması kolaylaşabilecektir.»

Böylece Guadelup'ta Türkiye'ye değer biçen dört emperyalist ülke —Birleşik Amerika, Batı Almanya, İngiltere ve Fransa— Türkiye'ye sözde yardım kararını Ecevit hükümetinin bazı zor kararlar alması koşuluna bağlıyorlar.

Carter'ın danışmanı Brezinski, «Hint Okyanusu'ndan başlayan, Arap yarımadasından geçerek Güney Afrika'ya kadar uzanan bir güvensizlik kuşağı oluşmuştur. İran'daki patlamadan sonra Türkiye'nin önemi işte bu güvensizlik yayı içinde bir kat daha artmıştır» diyor. Amerika'nın eski Dışişleri Bakanı Kissinger ise, «dünya devrim sürecini geriletmek için sıkı önlemler almak gerek. Etyopya, Afganistan, Yemen elden gitti. Bu gidişle İran'da, Türkiye'yi de kaybedebiliriz» diyor.

Federal Alman Başbakanı Schmidt ise Financial Times'a verdiği demeçte Türkiye'yi «dipsiz bir kuyu»ya benzetiyor. Daha önce de ülkemizi bir «domuz ahırına» benzeten Schmidt, «yabancı sermayeye kapılarınızı iyice açarsanız, NATO'ya yeni üsler verirseniz para alırsınız» diyor. Sosyalist Enternasyonal'e kadar sürüklediği CHP sağ kanat yönetimiyle, kedinin fareyle oynadığı gibi oynuyor, «elimizde, avucumuzdasınız, istediğimizi yapacaksınız» diyor.

Ve böyle bir ortamda işçi sınıfı, emekçi halk, ilerici ve demokratik güçlere karşı baskı ve sindirme tedbirleri artırılıyor. Fiyatlar roket hızıyla yükselirken, yerli ve yabancı tekelcilerin vurgunları da öylesine artıyor. Koç'lar, Sabancı'lar, Narin'ler, Yaşar'lar, Bezmen'ler, Kamhi'lerin «tatlı» kârları kat kat büyürken, yaşam tüm emekçiler için ateşten gömlek oluyor.

İstanbul Sanayi Odası'nın raporuna göre, 1977 yılında Otosan'ın kârı 422 milyon lira. Metaş'ın kârı 300, Borusan'ın 172, Sasa-Sun'i ve Sentetik Elyaf Sanayii'nin 212, Bossa'nın 95, Güney Sanayi'nin 102, Mensucat Santral'in 200, Rabak'ın 202, Alarko'nun 84, «Türk» Pirelli'nin 103, Üniroyal'ın 56, Ülker'in 99, Profilo'nun 85 milyon lira.

İbrahim Bodur'un Çanakkale Seramik Fabrikaları 150 milyon, Halıfleks 185 milyon, Nuh Çimento 119 milyon kâr gösteriyorlar.

Şili'de Halk Birliği hükümetini deviren CIA ile bağlı İTT şirketinin Türkiye'deki kolu Ilıcak'ın Tercüman'ı ise, iş vergi vermeye geldi mi zarar gösteriyor. Aynı zamanda Oxford University Press'in Türkiye temsilcisi olan Ilıcak'ın Tercüman'ı, tekelci basın «kâğıdımı kısıyorlar, reklâmlara da vergi koyacaklar» diye avaz avaz bağırıyor.

Felâket tellalı Hürriyet'te Metin Toker (hem de kontenjandan senatör) dilediği gibi yazmakta özgürdür bugün Türkiye'de. Günaydın'da Hüsamettin Çelebi (hem de kontenjandan senatör) özgürdür keyfince yazmakta. Tercüman'da Eduard Sablier'ler, Ilıcak'lar, Sönmezsoy'lar, Ertuğrul Soysal'lar, Koç'un danışmanı Emre Gönensay'lar, Rotary'ci Prof. Armaoğlu'lar dilediklerini yazabilirler.

Ve üstelik «kâğıdımızı kısıyorlar, basın özgürlüğü ayaklar altına alınıyor» diye ortalığı velveleye de verebilirler. Ve özgürdür Tercüman, Son Havadis, Hergün, Devlet gibi gerici ve faşist yayınlar. Ama demokratik, ilerici, sosyalist basın yasak.

Maocu Aydınlık'ta Perinçek'ler, Berktaş'lar, Kurnaz'lar işçi sınıfına, emekçi halka, ilericilere, yurtseverlere, sosyalistlere, komünistlere sövmekte, NATO'yu, Ortak Pazar'ı, Strauss'ları övmekte özgürdür, ama ilerici, sosyalist basın yasak.

Daha dün faşist Ortadoğu'da yazan Bay Lütfü Oflaz bugün Maocu Aydınlık'ta dilediğini yazabilir, ama Ürün yasak.

Özgürdür MHP'li eski Ticaret Bakanı Ağâh Oktay Güner, «Günümüz Türkiye'sinde ücret artışları ile ilgili talepler ve kabuller akli izahları aşmıştır. Türkiye'de sanayileşme ve kalkınma belli bir düzeye ulaşmaya kadar bütün çalışanların ücret artışları tek merkezden yürütülmek zorundadır. Maliyet unsurları içinde en önemli yeri işçi giderlerinin almaya başladığı bir gerçektir. Toplu sözleşmelere bir tavan konulması zaruridir» diye yazmakta.

Dün nasıl başında bulunduğu Ticaret Bakanlığı'nı eli silahlı faşistlerle doldurmakta özgür idiyse, bugün de işçinin, emekçinin lokmasına göz dikmekte öylesine özgürdür Bay Güner.

Ama barikatın bizim tarafında olanlar için şaşacak bir şey yok «yıldızların altındaki bu hazin hürriyet»e.

Bu kitapçıkta Türkiye'de ve dünyada günümüzün kimi somut sorunları üzerinde duracağız.

«Somut Durumun Çözümlemesinde Devrimci Girişkenlik» bölümünde teorik ve pratik kimi güncel konulara ışık tutulmaya çalışılacaktır.

Daha sonra 28 Aralık 1978 günü İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin Ceza Yasası'nın 142. maddesini Anayasa'ya aykırı bularak Anayasa Mahkemesi'ne gönderen gerekçeli kararına yer vereceğiz.

Tüm ilerici-demokratik güçlerin ulusal ve uluslararası dayanışması sonunda elde edilen bu karar her zaman üzerinde durulacak önemli bir kazanım olmuştur. Hele günümüz koşullarında yılların çetin savaşlarını kazanımın anlam ve önemi daha da büyüktür.

Öte yandan TKP Programı davasıyla ilgili dayanışma ulusal ve uluslararası düzeyde sürmektedir. Bu dayanışmayı daha da güçlendirmek her demokrat ve ilericinin önünde duran bir görevdir.

«Demokrasi ve Özgürlük Savaşımında Uluslararası Dayanışma» bölümünde ulusal ve uluslararası düzeyde sürdürülen demokratik savaşım ve dayanışmadan örnekler sunacağız.

Dünya'daki son gelişmeler konusunda ise Pekin liderlerinin Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ne karşı giriştiği saldırı, Maocuların gerici ve faşistlerle birlikte Lizbon'da yaptıkları ortak toplantı, Afganistan Devrimi ve Irak'da komünistlere karşı girişilen baskı ve terör üzerinde duracağız.

Somut Durumun Çözömlenmesinde Devrimci Girişkenlik

Büyük İskender Gordiyum'u nasıl teslim almıştı? Bilinen hikâyesidir. Kendine verilen ve kimsenin o güne dek çözemediği kördüğümü bir kılıç darbesiyle çözerek. Ya bunu akıl etmeseydi İskender acaba kentin kapısından tersyüzü geri mi dönecekti? Kenti teslim alan İskender'in pratik zekâsı değil, onun arkasındaki güçtü. Kent çoktan düşmüştü. Düğüm masalı ise teslim olmak isteyenler için doğrusu güzel bir masal.

Düğömleri çözen yığınların savaşıdır. Tarihi yapanlar yığınlardır. Onların gücünü her adımda görmedikçe ve sınıf savaşımının mantığını kavramadıkça teslimiyete pekçok gerekçe bulmak zorunda kalılır. Ama bu gerekçeler ne kadar ince hazırlanırsa hazırlansın, artık günümüzde yığınlar Gordiyum masallarıyla aldatılamazlar. Özellikle faşizm konusunda insanlık çok acı dersler edinmiştir.

Ama yığınları oyalamak yine de mümkün olabilir. Faşist tırmanışa olanaklar hazırlanabilir. İlericiler, demokratlar, devrimciler bu konuda büyük sorumluluk altındadırlar. Yarın, "ne yapalım göremedik" diyemezler. Tarihe baksınlar. Derslerle doludur.

"Şair ruhlu Ecevit faşizm uygulamalarına olanak vermez mi? Hükümette CHP'nin varlığı bir garanti mi? Eşgüdüm dairesi kuruldu, herşey denetim altında mı? Sıkıyönetim iyi gidiyor, beklemeyi bilelim, ses çıkarmayalım mı? Abdi İpekçi'yi öldürdüler, nasıl olsa sıkıyönetim katilleri bulur mu? Vb., vb."

Sıkıyönetim İskender'in kılıcı mı olacak? Belki öyle. Ama teslim olacak olan kim, teslim alan kim olacak?

İran üzerine bir yabancı gazeteye demeç veren Ecevit şöyle demişti: «İran için çıkış yolu göremiyorum.» Nasıl olur? İran halkı düğömlerinden birini çoktan çözdü. Şah uçtu, emperyalizmin konumları rüzgara tutulmuş yaprak gibi sallanıyor. Şah varken İran halkı için çıkış yolu çok mu daha belirgindi? İran halkının isteği Şah'ın devrilmesi değil miydi? İran'da şahlanan yığınlar şimdi çıkış olanaklarına dünden çok daha fazla sahipler. Sonucu ise sınıf savaşı belirleyecek. Ecevit yolu göremiyor. Çünkü gücü göremiyor.

Ecevit kendinin, sosyal-demokrasinin çıkmazını kendi ağzıyla anlatıyor. Bundan daha özlü anlatım olamaz. Tarih bir kez daha şaşmaz yolu gösteriyor. Ama görebilmek için sınıf savaşımın mantığını kavramak gerek.

Sınıf savaşımında “bekle ve gör” politikası geçersizdir. Sıfı altını çizmek için şöyle diyebiliriz; bu savaşın mantığı “eyleme geç ve gör” politikasıdır.

Günümüzde, yani sınıf savaşımının kanlı boyutlar aldığı, çelişkilerin hızla keskinleştiği, faşizm tehlikesinin arttığı bir ortamda en büyük olumsuzlukları doğuracak şey “eylemsizliktir”.

Sınıf savaşımının mantığının devrimci çalışmada bilinçli yanmasına “devrimci girişkenlik” diyoruz. Devrimci girişkenlik teoriyi özümsemeye ve pratiğe uygulamada yaratıcılık ve ataklık demektir. Ne bekleyici, pasifist; ne de “harekette bereket vardır” mantığıyla uyusmaz.

Onu şu soruyla pratik alanına çıkarabiliriz: NEYİ, NEREYE KADAR yapabiliriz? Bu soruya vereceğimiz doğru cevap bizi yığınların kuyruğunda kalmaktan koruyacağı gibi iradeciliğe düşmekten de korur.

Çünkü bu soruya vereceğimiz cevap öyle kolayca, basitçe bulunamaz. Birtakım karmaşık sorunları dikkat merkezine koymamızı gerektirir. Bunların başında teoriyi doğru kavramamıza ve pratiğe canlı biçimde uygulamamıza yardım edecek anahtar bulmak sorunu gelir. Buna yöntemsel ilkeler diyoruz. Sonra yığınların somut durumunu bu ilkelerin ışığında kavramak gerekir. Çünkü devrimci girişkenliğimizin hedefi yığınların devrimci yaratıcılığının harekete geçmesine yardımcı olmaktır. Bu amaç unutuldu mu, “sol” a savrulmak kaçınılmaz olur.

OLANAKLARIMIZIN SINIRLARI VE BİLİMSEL ÖNGÖRÜ

Yukarıdaki soru olanaklarımızı ve sınırlarını araştırmayı anlatır. Bu soru günlük yaşamda da sık sorduğumuz bir sorudur. “Bu iş olabilir” ya da “olmaz” deriz. Bu bir yargıdır. İstedığımız bir amacın gerçekleşme olasılığını anlatır.

Olanaksız gibi görünen pekçok şeyin becerilebildiğini yine günlük yaşamdan biliriz. Sporda buna, yani olanakların üst sınırına “rekor” deniyor. Kırılmaz sanılan rekorlar üstüste kırılıyor. Dün aya gidilemez sanılıyordu, bugün gidiliyor. Kısaca insanlık doğaya egemen olma savaşında sınır tanımıyor. Hele sosyalist toplumlarda bu hız olağanüstü boyutlar kazandı.

Olanaklarımızın sınırlarını bilebilme sorunu, felsefenin, bilimin ve bilimsel felsefenin temel konularından biri olmuştur. Doğâ bilimlerinde bu sınırları bilebilmek daha kolaydır. Çünkü bu bilimlerin konuları ölçülebilir, laboratuvarda deneylenip gözlene-

bilir. Oysa sosyal bilimlerde bu olanaklar yok ya da çok sınırlıdır.

Bu nedenle bu bilimlerde olanakların sınırlarını bilebilmek daha fazla önem taşır. Sınıf savaşımında görevlerini tam olarak yerine getirebilmek buna bağlıdır. Yani gerçeği tam olarak yakalayabilmeye.

Gerçek düne ve yarına uzanır. Yaşanılan gerçeği bilebilmek günümüzde nesnel bir yasallık kazanmış olan tarihsel gerçeği bilebilmeye ve bu temel üzerinde kurulan teoriyle günümüzü tanımayla olanaklıdır. Ancak eğer yakın geleceği göremezsek günümüz gerçeğini tam olarak göremeyiz. Çünkü günümüzdeki yeni oluşumların karakterini geleceği görerek anlayabiliriz. Teorinin nesnel tabanı üzerinden hareketle, günümüzdeki verilerden kalkınarak yakın geleceği tanımaya BİLİMSEL ÖNGÖRÜ diyoruz.

Eğer olanakları yalnızca varolan koşullar içinde düşünür, koşulların değişebilirliğini hesaba katmaz, yakın geleceği göremezsek, bu, bilimsel öngörü noksanlığıdır. Bir de varolan koşullardaki olanaklarımızı da görememek var. Buna da açıkça körlük denir.

Marks-Engels öğretileriyle bize geleceği bilimsel olarak gösterdi. Görev artık dünyayı tanımlamak değil, onu değiştirmektir. Bu nedenle elimizdeki teori asla tanımlama anlamına değil, dünyayı değiştirmede yol gösterme anlamına geliyor.

Lenin bu gerçeği hem teori hem de pratik alanına büyük bir yaratıcılıkla uygulamıştır. Böylece eşsiz bir zenginlik kaynağı kazandırmıştır bize. İnsanlığın ilerlemesinin yolunu açan BÜYÜK OKTOBR DEVRİMİ böyle gerçekleşmiştir.

Leninist Sosyalist Devrim Teorisi'nin temellerinden biri, emperyalizm koşullarında «burjuva demokratik devrimde işçi sınıfının öncülüğü» ilkesidir. Lenin bu tezi ileri sürdüğünde başta menşevikler olmak üzere tüm oportünistler bunu olanaksız görek karşı çıktılar. Kapitalizmin henüz gelişmediği bir ülkede bunun bir düş olacağını, iktidarı liberal burjuvaziye bırakmak gerektiğini, işçi sınıfının ise uzun bir hazırlık devresi geçirmesinin zorunlu olduğunu ileri sürdüler. Oysa Lenin Marksizmi olağanüstü bir yaratıcılıkla ele alarak bunun olanaklarını gördü, görmekle de kalmadı, gerçekleştirdi.

Bu teorinin diğer bir temeli, «tek ülkede sosyalizmin kurulabileceği» teziydi. Troçkistler başta olmak üzere tüm oportünistler Lenin'in bu tezine de karşı çıktılar. Devrimin kendini savunamayacağını, emperyalist kuşatmayı kıramayacağını, boğulacağını ileri sürüyor, bu nedenle «dünya devrimi» yani «sürekli devrim» tezini ortaya atıyorlardı. Lenin ise kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasına dayanarak eşsiz bir bilimsel öngöründe bulunuyor ve tek ülkede sosyalizmin kurulabileceğinin olanaklarını görüyordu. Lenin, Rusya'da devrimin utkusunun dünyanın yüzünü nasıl değişt-

tireceğini apaçık gösterdi. Gerçekten de Ekim Devrimi yepyeni bir çağ açtı. Güçler dengesi altüst oldu. Sosyalist dünya sistemi belirleyici bir güç oldu. Günümüz gerçeğinin tanıklık ettiği şey, Troçkistlerin varsayımlarının tersine, köşeye sıkışanın, ablukaya girenin, gitgide boğulanın sosyalizm değil, emperyalizm olduğudur.

SBKP bir dünya savaşının kaçınılmaz olmadığı tezini yaşama geçirirken, Çin daha önce kabul ettiği bu teze karşı çıkmaya başladı. Barış olanaklarını göremedi. Dünya savaşı kaçınılmazdır, dedi. Barış içinde yanyana yaşama tezi reel bir politika haline gelince Çin'in gerici kliği emperyalizmin safına geçti, dünya barışı için önde gelen tehlikelerden biri durumuna yükseldi.

Günümüzde, emperyalizmin baskı ve sömürüsü altında olan ülke halkları ve kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi için devrimci olanaklar eskiye oranla önemli ölçüde genişlemiştir. Bir ülkedeki durumu çözümlerken bu etkiyi gözardı etmek kesinlikle yanlış hesap yapmak olur.

Devrimci olanakları tam olarak görebilmek, yığınların devrimci eylemini daha da hızlandırabilmek için gereklidir. Ama aynı zamanda yığın eylemleri ne ölçüde yaygın ve derinse, olanaklar da o ölçüde genişlemiştir.

Bugün ülkemizde anti-Sovyetizm hâlâ yaygındır. Nedir ki başka birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de zaman zaman olağanüstü şiddetlense bile eski biçimlerde anti-Sovyetizm yapmak gitgide etkisiz kalıyor. En gerici hükümetler bile ölçüsü ne olursa olsun Sovyetler Birliği ile ilişkiler kurmaktan kendilerini alıkoymuyorlar. Elbette böylesi ilişkiler içine giren burjuvazinin anti-Sovyetizmi halkın gözünde sırtacaktır. Yine günümüzde en gerici ve hatta faşist yönetimler bile dünya barış ve demokrasi güçlerini dikkate almak zorunda kalıyorlar.

Halka, yığınlara belirli düşüncelerin malolması da başlıbaşına bir güç ve olanaktır. Yine 12 Mart dönemi boyunca "demokrasi, özgürlük" istemi yığınların güçlü bir istemi haline geldi. Bu ve başka etmenler sonucunda 12 Mart sonrasında yığın eylemlerinde hızlı bir yükselme görüldü.

İşte bu ortamda olanakları iyi değerlendiren TKP atılım yaptı. Gür bir biçimde işçi sınıfının bağımsız ideolojisini ve bağımsız politikasını duyurdu. İşçi sınıfı hareketi ile Marksizm-Leninizm sıkıca kaynaştı. İşçi sınıfı bilimsel dünya görüşünü gerçek adıyla öğrenmeye başladı.

Hâlâ eskinin anti-komünist saldırılarının koşullandırması altında yeni olanakların yarattığı yeni durumu kavrayamayanlar bu çıkışlara "tehlikeli" çıkışlar gözüyle bakıyorlardı. İlegal bir partinin başarı kazanması, kendini kabul ettirmesini olanaklı görmüyorlardı. Oysa şimdi durum nedir? Tercüman gazetesi TKP'den söz etmeksizin tek bir gün geçirmiyor. Meclis'te, hükümet içinde bile ondan söz ediliyor.

1 Mayıs'ların yıllar sonra ilk kez yığınsal biçimde kutlanabileceği ileri sürüldüğünde pekçokları bunu da olanaklı görmediler. «Provokasyona gelinecek» diyenler bile oldu. Oysa hep bildiğimiz gibi o unutulmaz tarihi gün, o zembereğinden boşanan coşku burjuvazinin yasak zincirlerinden birini böylece kırmış oldu.

Olan sadece bu muydu? Hayır. 1 Mayıs'a katılan, katılmayan tüm yığınlar artık 1 Mayıs öncesindeki durumda değillerdi. Enerjileri canlanmış, kararlılıkları artmış, bilinçleri sıçrama yapmıştı. Yani sınıf savaşımının geçtiği ortamın devrimci niteliği yükselmiş, devrimciler konumlarını ilerletmişlerdi. 1 Mayıs 76'dan sonra yapılacak somut durum çözümlemelerinde, olanakların saptanmasında 76 öncesinin ölçeklerini kullanmak kesinlikle geri düşmek olurdu. Nitekim 1 Mayıs 76'dan sonra işçi sınıfının politik savaşımının daha da hız kazandığı görüldü. Sınıf ve kitle sendikacılığı atılım yaptı.

Burjuvazi halkımıza anti-demokratik yasa tasarısı DGM'yi dayattığında işçi sınıfımız yiğitçe sesini yükseltti. «Buna geçit vermeyeceğim», dedi. Dediğini de yaptı. Kimileri yığınların bu devrimci çıkışını da umutsuz bir çıkış olarak gördü. Bu savaşla kazanılacak olanakları görmedi. Soruna devrimci girişkenlikle değil, dar bir açıdan yanaştı. «Bilinçli işçiler atılacak, özellikle Maden-İş tabanı dağılacak» denildi.

Oysa yaşam başka birşey gösterdi. Onların dağılacak dediği taban bu direnişin ardından olağanüstü zor koşullar altında, yarı aç, yarı tok sürecek olan uzun greve girdi. Yine de çökmedi bu taban. Çökmesi için «sol» adına utanılacak işler yapıldığı halde. Başta MESS patronları, pekçok kişi şaşta bu dirence.

Şaşılar, çünkü işçilerin 1 Mayıs ve DGM direnişi ile kazandıklarını, artan politik bilinçlenmelerini görmüyorlardı. İşçiler apaçık haykırdıkları halde görmüyorlardı. «DGM'yi ezdik, sıra MESS'de» belgisi ile girdiler işçiler uzun greve. MESS'e karşı direncin nerelerde oluştuğunun açık kanıtıydı bu belgi. Gerçi MESS ezilmedi, ama Maden-İş'i de ezemedi. Dize geldi.

Günümüzde faşizm kapıda. Tehlike ciddi. Önleyebilmek için faşizmin bir yazgı olmadığını durmaksızın yinelemek yetmez. Kimileri bunu papağanca yineliyor, başka ülkelerdeki örnekleri göstererek faşizmin yenilebileceğini kanıtlamaya çalışıyor. Ama o ülkelerde faşizmin nasıl aldedildiğini somut olarak görmek, görmekle de kalmayıp o yolları kendi somutumuzda uygulamak yolunu tutmuyorlar. Faşizmin devrimcilerin, yığınların aktif savaşım-larıyla, eylem ve cephe birliği yoluyla yıkıldığı gerçeğinin üstünden athıyorlar. Eylem birliği çağrularına kulak tıkıyor, sıkıyönetimden birşeyler bekliyorlar. Bu kadercilik değil de başka nedir? Oysa olanaklar 12 Mart'takinden çok daha farklıdır. Yeter ki kullanmak için kararlı olunsun.

GERÇEK KARŞISINDA AKTİF TAVIR

Marksist-Leninist temel ilkelerin ışığında, sınıf savaşımının artık yasa derecesinde doğrulanmış genel sonuçlarını anlatan teorinin kavranması ve pratiğe uygulanabilmesi için Marksist-Leninist YÖNTEME gereksinim vardır. Yöntem «kelimenin geniş anlamıyla, değerlendirmenin, bilimsel olarak tanımanın ve gerçekliği devrimle dönüştürmenin aracıdır.» (Y. Krasin, **Devrimci Sürecin Diyalektiği**, Konuk Yayınları)

Teoriyi doğru biçimde kavrayabilmek için onun sorunlarına nasıl bir yöntemle yaklaşmalı? Teoriden pratiğe geçerken nasıl bir araç kullanılmalı?

Bu soruyu sorduran şudur: Teoriyi kavramadan somut durumu kavrayamayız. Somut durumu kavrayamadıkça da teoriyi canlı biçimde özümseyemeyiz. Ama Leninci bir yöntemimiz varsa sorunu çözebiliriz. «Teori yardım ederken, gereklilik pratik bir görev olarak dayatıyor. Fakat onu yerine getirmek için teori alanını terketmek ve politik kitle mücadelesi alanına geçmek gerekiyor.» (Agy)

Teori bir genelleme, soyutlamadır. Somut savaşta her olayın son çözümlemede teorik temellerini bulabiliriz. Ama her somut olaya teoride bir hazır reçete bulamayız. Bulamadığımız zaman teori işe yaramaz demek değildir.

Hazır teorik reçete bulamadığımız olaylar karşısında iki yanlış yöntem uygulanır. Biri “çözüksüz” görünen olayları çözebilmek için pratiği teoriye uygulamaya kalkmaktır. Buna dogmatizm denir. Öbürü teori ile pratik arasında bir köprü kurma çabası göstermeksizin teoriyi bir yana atıp sorunu dar pratik içinde çözmeye çalışmaktır. Buna da pragmatizm denir.

Pragmatikler olayların çözümünü ancak varolan koşullar içinde ararlar. Onlar için olanak “mantığın” kabul ettiği şeydir. Oysa bu mantık, diyalektik olmayan sınırlı bir mantıktır. Yani ancak sınırlı olan koşullarda işe yarar. Sınırlı bir düşünce mantığıyla bilimsel öngörude bulunmak elbette olanaksızdır.

Dogmatikler “kitaba uymuyor” diye, pragmatikler “mantığa uymuyor” diye kimi devrimci atılımlara “çılgınlık”, “mantıksızlık” diye bakarlar. Her ikisi de yığınların devrimci hareketinin çözümsüz gibi görünen pekçok sorunu çözdüğünü göremezler. Yığınların eylemini sürekli hesap dışı bırakırlar.

Hesap dışı bırakılan şey sadece o somut durumda yığınların varolan gücü değildir. Aynı zamanda potansiyel gücüdür. Harekete geçen yığının gücünün artık eskisi olmadığı, artacağı gerçeğini görmezler. Yalnızca bu da değil, yığınların eylemlerinin hemen bugün ortaya çıkmayan ileriye dönük yaratıcılığını hesaplayamazlar. Bu nokta hem sağ, hem “sol” oportünistler için ortak noktadır. Yığınlardan umut kesmelerinin kaynağı burasıdır.

Teorinin yardımıyla, sınıf savaşımının yolu aydınlatıldıktan, somut durumun çözümlemesi "genel olarak" yapıldıktan sonra, her dönemde neyle karşılaşılabilceğini önceden görmeden yola koyulmadan kaçınmak gerçeklerden korkmaktır. Çünkü bu dönemlerde karşılaşacağımız şeyler aynı zamanda yığın savaşımının yaratacağı yeni olanaklardır. Bu alana girmeden bu olanaklar görülemez. Hesap yanlış yapılmış olur.

Bu nedenle Lenin, «Savaşımın kaderini önceden inceden inceleme hesaplamaya yönelik her girişim, şarlatanlık olur, affedilmez bir ukalâlık olur» der.

Gökyüzünü fethe çıkan Paris Komünçüleri kimilerince "mantıklı" olmayan "cılginca" bir serüvene kalkmışlardı. Onlar sadece sonuca bakıp, "şiddete başvurulmamalıydı" sonucunu çıkardılar. Marks ise başlangıçta bu başkaldırmanın yenileceğini görmüştü. Ama yığınlar bir kez harekete geçince gerçek artık değişmişti. Sınıf savaşımının mantığına uyulmak gerekirdi. Yarı yolda durulamazdı. Daha çok şiddete başvurulmalı, iktidar alınmalıydı. O, bu şanlı başkaldırmanın hazırladığı geleceği görüyordu. Paris Komünü'nün sonucundan o, «proletarya diktatörlüğü gerekir» teorik sonucunu çıkardı.

Çarlık Rusyasında sınıf savaşımı özgün bir biçim ortaya çıkardı. Bu, "Sovyet" modeliydi. Lenin olağanüstü bir yaratıcılıkla teoriye yanaştı. "Sovyet" modelinin proletarya diktatörlüğünün özgün biçimi olduğunu gördü. Lenin'in de söylediği gibi, yığınların yaratıcılığı olmasaydı, böyle bir biçimi önceden tasarlamak olanaksızdı.

İster teorik, ister pratik planda gerçeği yakalayabilmek ancak onu değişimi-gelişimi içinde görmekle olanaklıdır. İşte bu nedenle GERÇEĞE KARŞI AKTİF TUTUM yöntemsel bir ilkedir.

SINIF UZLAŞMAZLIĞI (SINIF KİNİ)

Yöntemsel ilkelerden biri de budur. Devrimciler savaşlarını öfke, kin, sevgi gibi özel duygulara dayandırmazlar. Kuşku yok ki, onlar hesap adamıdır. En iyi hesaplamayı onlar yapabilmelidir. Ama devrimciler bir matematik profesörü değildirler. Devrimciler halkın düşmanlarına karşı yüreklerinde öfke taşırlar. Eğer bu yoksa herşey silikleşir, solar.

Kuşku yok, bu öfke sınıfsal bir temele dayalı olmalıdır. Küçük burjuvazinin de kendine göre bir öfkesi vardır. Ama işçilerin sınıf kininden farklıdır bu. Saman alevi gibi çabucak parlar ve söner.

Sınıf kini ise doğrudan üretim sürecinden doğar. Bu nedenle nesnel bir öz taşır. Küçük burjuvazinin öfkesinin gel-geç olması, üretim süreci dışında olmaktan kaynaklanır.

Ama küçük burjuva öfkeleri doğru yola akıtılamazsa, serüvenci çıkışlara yol açar. Gençliğin dinamizmi temelde bu öfkeye

dayanır. Ancak koşullar onları da gitgide üretim sürecine yakınlılaştırmaktadır. Sınıf savaşının göbeğine çekmektedir.

Bu nedenle gençliğin öfkesinden provokasyon korkusu ile çekinip ona sırt dönmek yapılabilecek en büyük hatadır. Gençliğin atak dinamizmi, işçi sınıfının derin, köklü dinamizmi içinde kaynaştırılırsa, devrimci hareket yeni bir güç kazanır. İşte «gençliğin işçi sınıfının yolunda yürümesi» böylesi bir anlam da taşıyor.

Son yıllarda İGD hareketiyle gençliğin yığınsal kitlesi işçi sınıfının savaş yoluna girdi. Bu büyük bir kazanımdır. Gençler işçi sınıfımızın gözbebeğidir. Aynı zamanda 12 Mart öncesi «gençlikten umut kesme» yanılığısı da böylece iflas etti.

Sınıf kini hangi biçimler altında olursa olsun, en ince yöntemlerle bile olsa SÖMÜRÜ ve BASKIYA karşı UZLAŞMAZLIK anlamına gelir. İşçi sınıfının politikasında, devrimci yöntemin bu ilkesi, “devrimci tutum” olarak somutlanır. Bu tutum her durumda şaşmadan yürüyebilmenin anahtarıdır.

Öyleki en basit konuda yazarken, konuşurken bile bu devrimci tutum karşı tarafça “hissedilebilmelidir”. Söylediğimiz şey asla “ateşli nutuklar” atmak, “sert tavırlı” olmak gibi basit anlama gelmiyor. Halkımızın deyimiyle herşey “yürekten” gelmelidir. Elbette bu yetmez. Yürek gümbürtüleri “bilincin süzgecinden” geçmelidir.

Örneğin Lenin’i, Dimitrof’u okurken bunu hemen anlarız. Keskin devrimcilerde çok gördüğümüz parlak, keskin laflar yoktur. Basittir. Ama her satırın altında işçi sınıfına, halka, devrime inancın ateşi duyulur. Ajitasyon-propaganda çalışmalarımızda bu nokta can damarıdır.

Sınıf kini, uzlaşmaz tutum sınıf savaşımının nesnel mantığından doğmuş olduğu için her durumda gerçeği yakalayabilmemize yardım eder. Burjuvazi işçi sınıfının temel düşmanıdır. Bu şaşmaz bir gerçektir. Sınıf kini bu gerçeği en “rahat” koşullarda bile unutmamayı sağlar.

Uzlaşmaz tutum “uzlaşma yok” anlamına mı gelir? Aklımızı yitirmedığımız sürece hayır. Acaba uzlaşmaz tutum ile, burjuvazinin bir kanadıyla uzlaşmalar yapma politikası bir çelişki midir? Evet bir çelişkidir.

Ne var ki, bu çelişki yanlış yapmamızdan doğan bir şey değil, bizzat gerçeğin ortaya çıkardığı bir çelişkidir. Baş düşmanı yenebilmek için «uzlaşma, pratik bir gereklilik» olarak dayatır. İşçi sınıfının çıkarı varsa, uzlaşmalardan kaçınmak sınıf işbirliği yapmak kadar ihanet olur. Çünkü işçi sınıfı tek başına savaşa sürülürse kırılır.

Uzlaşmaz tutum ile uzlaşmalara girmek arasındaki çelişki sınıf işbirliği yapma yani işçi sınıfının aleyhine uzlaşmalar yapmaktan bizi korur. Çelişkinin yokolması ise işçi sınıfının bu uzlaşmadan gerçekten kârlı çıkmasıdır.

SINIF AÇISI

Bu da yönetsel bir ilkedir. Kimden yana bir politika? Bu soru bu açıyı belirler. Burjuvaziye karşı uzlaşmaz savaşım her olaya sınıf açısından bakmakla verilebilir. Çünkü sınıflı toplumda hiçbir olay "sınıflar dışı, ya da üstü" değildir.

Olaylar, gerçek madem sınıflı karakterdedir, öyleyse sınıf bakış açısı gerçeği kavramamıza yardım eden bir başka yönetsel ilkedir. Çözümsüz görünen pekçok sorunu çözmemize, kavramamıza yardım eder.

Ancak "sınıf açısı" sözünü doğru anlamak kaydıyla. Kimileri bunu dar anlıyorlar. Özellikle 12 Mart öncesinde açıkça görüldüğü gibi işçi dalkavukluğu, aydın düşmanlığına indiriyorlar. Çünkü bu açıyı yalnızca işçi-patron ilişkisi alanında, yani ekonomik alanda görüyor ve kullanıyorlar. Oysa bu bakış açısını esas olarak tüm sınıfların "devletle ilişkileri" alanında, yani politik alanda görmek gerek. Çünkü işçi sınıfı bir sınıf olarak öbür halk sınıflarını bu alanda temsil eder. Bu alanda onların öncüsüdür.

Örneğin kimi sosyalistlerin sıkıyönetimden birşeyler bekleyici tavırları sınıf uzlaşmazlığı, sınıf açısı, kısaca devrimci tutum ve gerçekler açısından terstir.

Ama aynı şekilde sıkıyönetimin kalkması, faşist odakların dağıtılması için ufak da olsa her olanağın kullanılmasını, bunlar arasında CHP üzerinde demokratik baskı uygulanmasını, ona ileri adım attırılmasını gözardı etmek aynı şekilde terstir. Devamla; savaşımı bununla sınırlamak, o da yine terse düşmektir.

Sınıf bakış açısının bir önemli yanı daha vardır. Lenin şöyle diyor: «Sınıf savaşımının ancak politik alanı içine aldığı zaman gerçek, kararlı, yaygın bir savaşım halini alacağını söylemek yetmez. ... Marksizm için sınıf savaşımı ancak politik alanı da içine almakla kalmayıp bu alanda esas olan şeye, devlet iktidarı yapısına yöneldiği gün "tüm ulusun" tamamen yaygınlaşmış savaşımı şeklini alır.»

Bu yönelme kendiliğinden olmaz. Bu nedenle her durumda işçi sınıfının politik öncü partisinin güçlenmesini dikkat merkezine koymak gerekir. Hem "sınıf açısından bakıyorum" deyip, hem bu öncü partiye düşmanlık yapmak olmaz.

Ayrıca bu yönelme kendiliğinden olmayacağı için daha ilk adımda burjuva devletinin yapısını ve onu değiştirme zorunluluğunu, yani devrim gerekliliğini yığınlara anlatmalıyız. Sadece gerekliliğini de değil, olanaklarını da göstermeliyiz.

Bunu göstermek hele günümüzde devrimci ortamın olgunlaşıp olgunlaşmamasıyla hiç ilgili değildir. Dünya ölçüsünde devrimci süreci hızlandıran geniş olanaklar vardır. Her ortamda devrim ışığını göstermek için yeterli bir nedendir bu. Militanların yüreğinde devrim ateşi harlı olmadıkça hiçbir şey olmaz.

Devrimi, demokrasi savaşımından kopardığımızda, Lenin'in deyimi ile devrimi büyük harflerle yazmayı marifet saydığımızda onu "oyuncak" seviyesine indiririz.

Yığınlar içinde devrimci bilinci geliştirmek burjuva legalitesine yığınlardaki körükörüne bağlılığı kırmakla olanaklıdır. Yani yığınlar demokrasi savaşımında burjuvazinin koyduğu yasak sınırlarını aşma cesaretini gösteremedikçe devrimci bilinçleri gelişemez. Bu sınırların her aşıldığında, sınırların ne kadar zayıf olduğu görülür. Burjuvazinin sağlam sanılan duvarının gerçekte bir yığıntı olduğu görülür.

ENTERNASYONALİZM

Son olarak yönetsel bir ilke olan enternasyonalizmi görmek gerek. Proleter enternasyonalizmi sınıf uzlaşmazlığı ve sınıf açısının doğal bir uzantısıdır. Sınıf bilincinin en yüksek basamağıdır. Enternasyonalizm aynı zamanda gerçeği tam olarak bilebilmeyi sağlar.

Kapitalizm madem uluslararasıdır, ona yönelen kin de dünya ölçüsünde kapitalizme yönelir. Aynı zamanda işçiler ve halklar arasındaki dostluk ve dayanışma da dünya çapında ve evrensel bir anlam taşır.

Günümüzde başta SSCB olmak üzere sosyalist dünya sisteminin varlığı her ülkedeki devrimci savaşıma geniş olanaklar getiriyor. Bu görülmedi mi hesap yine yanlış yapılmış olur. Artık onun damgasını taşımayan hiçbir olay yoktur.

Çözünsüz görünen sorunların, daha doğrusu emperyalizm tarafından çözünsüzlüğe itilen sorunların köklü çözümü enternasyonalizmde yatıyor. Bunun somut ve çok önemli bir örneği Kıbrıs ve Ege sorununa ortak bir çözüm getiren, ortak bir politika koyan TKP, YKP ve AKEL'in üçlü tarihsel açıklamalarıdır. Bu üçlü açıklama halkların dostluğunun, proleter enternasyonalizmi ve yurtseverliğin parlak bir örneğidir.

SOMUT DURUMUN SOMUT ÇÖZÜMLENMESİNDE YAKALANMASI GEREKEN HALKA

Gerçek üç yönlü bir bütündür. Yaşadığımız an geçmişe ve geleceğe bağlıdır. Tarihsel gerçekler yaşanan anın gerçeğinin üzerinde hareket ettiği temeli oluşturur. Bu temel üzerinde, bu temelle uyusmuyor gibi, rastlantı gibi gözüken pekçok yeni olgular yaşadığımız anı oluşturur. Ancak bu yeni olguların kimi gerçekten rastlantısalıdır. Zamanla elenir gider. Ama kimi de geleceği hazırlayan, ona yeni karakter verecek olan olgulardır.

Somut durum, yaşanan andır. Ama somut durumun kavranması yukarıdaki üç yönüyle ele alınmadıkça olanaksızdır. Teori ve bilimsel öngörü olmadıkça olayların akışının nasıl bir şekil

alacağını kestiremeyiz. Raslantısal olayları öbürlerinden ayıramayız.

Raslantısal olayları ayırsak bile somut durum onlarla örülüdür. Onları atlayamayız. Çözümlemek zorundayız. Ne var ki çözümlerken genel doğrultuyu gözden kaçırma tehlikesi olabilir. Teori, tüm bu olaylara hazır reçete vermez. İşte bu nedenle her olay ve olguya yönetsel bir ilkeyle yaklaşır, teorinin nesnel yol gösterisiyle genele bağlarız. Biliyoruz ki, «teori raslantılar arasından geçerek kendine yol bulur.» Somut durumun somut çözülmesi başka bir yolla yapılamaz.

Bu görülmediği zaman mekanik çözümlenmeler yapma yanlışına yer yer düşüldüğünü görüyoruz. «Devrimler güçlü karşı-devrimler yaratarak ilerler» gerçeği, genel bir doğrudur. Ama bu her somut durumda kesintisiz bir paralel güçlenme anlamına gelmez. Kimi durumda devrimci güçler, kimi durumda karşı-devrimci güçler üstü çıkar.

MC yıkıldığında devrimci-demokrat, ilerici güçler ileri bir konuma yükselmişlerdi. Ama CHP üst yönetiminin sağ politikası, devlet dairelerinde hâlâ faşist militanların konumlarını korumaları, işçi sınıfının sendikal birliğinin sarsılmış olması, eylem birliği yolunda başarılı adımların atılamayışı, artan, azgınlaşan faşist terör adım adım dengeyi tekrar değiştirdi. Sıkıyönetim ilanı ile denge önemli ölçüde bozuldu. Gerici faşist güçler ileri bir konum kazandılar.

Şimdi, sıkıyönetimin dikkate alınmayacak kadar önemsiz bir olay olduğunu kim söyleyebilir? Tersine devrimci sürecin daha hızlı gelişmesi için bu engelin kalkması gerek. Sıkıyönetim tarihsel akış içinde önemsiz, ama somut durumda ciddiyetle dikkate alınması gerekli bir olaydır.

Bu nedenle sıkıyönetimin kaldırılması hedefine yönelik aktif savaşım hedefini perdelemek, somut durum sözünden hiçbir şey anlamamaktır. Bu perdeleme, sıkıyönetimi görmezden gelme biçiminde «sol» tavırlarla görünebileceği gibi «kendi kendine kalkmasını bekleme» gibi sağ tavır olarak da görünebilir.

«Burjuvazi zayıfladığı zaman faşizme baş vurur» saptaması da genel bir doğrudur. Ama somut durumda farklı anlamlar kazanabilir.

Emperyalizmin çıkarları, burjuvazi tam olarak güçten düşme bile faşizmi dayatabilir. Örneğin, Afganistan ve İran'da emperyalizmin konumlarının ciddi olarak sarsılması ülkemizin emperyalizm gözünde önemini artırmıştır. Konumlarını yurdumuzda daha da sağlamlaştırmaya çalışıyor. Bu durum faşizm tehlikesini artıran bir olgudur.

İkincisi, burjuvazi mutlak anlamda güçsüzeleştirdiği için faşizme başvurmuş olabilir. Ama demokrasi güçlerinin çeşitli nedenlerle güçsüz olmasından dolayı onlara göre burjuvazi nisbi anlamda hâlâ güçlü olabilir.

Bir noktaya dikkat gerekir. Sıkıyönetim ile koşullar değişmiştir. Yeni olumlu koşulların ortaya çıkması ancak sıkıyönetimin kalkması ile olabilir sonucuna varmak da doğru olmaz. Daha sıkıyönetim altında yeni koşullar, yeni olanaklar belirebilir. Zaten bu yeni koşullar sıkıyönetimin kalkmasını hızlandıracaktır. Yeni olanaklar bizim dışımızda doğabileceği gibi esas olarak bizim çabalarımızla ortaya çıkacaktır.

Örneğin sağ reformizmin sıkıyönetim ilanıyla açıklık, somutluk kazanması bizim dışımızda sayılabilecek yeni bir gelişmedir. Eğer biz bunu yığınların daha hızlı görebilmesine başarılı biçimde yardımcı olabilirsek önemli sonuçlar alınabilir.

Sıkıyönetim koşulları altında Kale Kilit Fabrikası işçilerinin direnişi sürüyor. Cevizli Tekel Fabrikası işçileri ise faşistlerin atılması için direniş yaptılar. Bu örnekler anlamsız mıdır, ya da anlamları dikkate alınmayacak kadar önemsiz midir? Sıkıyönetim öncesi için belki böyle denebilirdi. Ama bu koşullarda önemli göstergelerdir.

Somut gerçek iki ögeyi içinde taşır: Nesnel gerçek ve öznel gerçek. Başta deyişle bizim irademize bağlı olmaksızın gelişen etmenler ve bize bağlı olan etmenler. Eğer bu iki ögenin her birini ayrı ayrı kendi içinde ve birbirlerinin üzerinde etki ve değişimleriyle ele almadan çözümlemelere gidersek yine eksik, yanlış yapmış oluruz.

Nesnel koşullar devrimci çalışmanın olanaklarını olumlu ya da olumsuz yönde etkiler. Ama devrimcilerin bilinçli çabaları da nesnel koşullar üzerinde değiştirici etkiler yaratır.

Bu karşılıklı etkileşme en açık biçimde yığınlar, yığın eylemleri üzerinde kendini gösterir. Yığınlar nesnel ve öznel etmenlerin değme noktasındadırlar. Hem nesnel gelişmenin, hem de bilinçli çabalarımızın sonuçlarını, en doğrudan biçimde yığınların somut durumunda görebiliriz.

Bu nedenle somut durum çözümlemelerinde kalkış noktası, yakalanması gereken halka yığınların somut durumu olmalıdır. Nesnel koşullar yığın eylemlerini doğuran temel etkendir. Kendiliğinden eylemler nesnel koşulların doğrudan yansıması olmasından dolayı temel bir göstergedir. Çünkü bu tür koşullar olmadan devrimciler yığın hareketi yaratamazlar.

Grevler, direnişler, boykotlar, toprak işgalleri, sokak eylemleri yığınların genel bilinç düzeyini, genel savaşımlar kararlılığını yansıtır. Bu tür eylemlerdeki yükselme yığın eylemlerinin devrimci bir kabarma içinde olduğunu gösterir. Tersine ise durgunluk işaretidir.

Kendiliğinden eylemlerin varlığının önemi ile "kendiliğindencilik" birbirine karıştırmamak gerek. Kendiliğindencilik işçi sınıfının devrimci politikasından sapmak demektir. Yalnızca bu tür eylemlerin sonuç alacağını sanmak, bilinçli etkiyi, bilincin rolü-

nü, proletarya partisinin öncülüğünü reddetmek anlamına gelir. Oysa kendiliğinden eylemler yığınların öfkeli başkaldırılarıdır. Bu yoksa hiçbir şey olmaz. Ama bu başkaldırı ne denli derin ve yaygın ise partinin öncülüğü o ölçüde önemli olur.

Kendiliğinden eylemler yığınların ruh hallerini saptamada, somut durum çözümlerinde önemli bir göstergedir. Ama tek başına yeterli değildir. Yığınların derinden derine kaynaklanıp öfkelerini ve henüz eğilim halinde olan düşüncelerini de kavramak gerek. Buna **yığınların nabzını elde tutma** diyoruz.

Yığınların gerçek eğilimi canlı bir ajitasyon çalışması olmaksızın anlaşılabilir. Ajitasyon, yığınların sezgisel eğilimlerini düşünce düzeyine yükseltir. Canlandırır. Kararlılıklarının derecesini anlamamıza yardım eder.

Ajitasyon çalışmaları yalnızca konuşmak, yazmak değildir. Eylemin kendisi de ajitasyon niteliği gösterebilir. Örneğin bir imza kampanyası, bir açlık grevi, hatta bir mitingin başlıbaşına kendisi bu niteliği gösterebilir.

Kısaca yığınların devrimci ruh halini anlayabilmek için de devrimci girişkenlik şarttır.

İkinci olarak, bizim bilinçli çabalarımızın, öznel etmenin rolü somut durum çözümlerinde canlı biçimde hesaba katılmalıdır.

Devrimcilerin başını çekmediği, yönetmediği, yönlendirmediği her eylem kendiliğindenliğin sınırını aşamaz. Bu nedenle de varması olanaklı hedeflere ulaşamaz. Böylece somut durumda yığınların potansiyel olanakları, güçleri tam olarak kendini ortaya koyamaz. Devrimci olanakların sınırları bu nedenle gerçekçi biçimde saptanmış olmaz.

Yığınların o somut durumda ortalama bilinç düzeyindeki öğelerini çekmese de, politik bilinç düzeyi nispeten yüksek olan kesimlerin katılımıyla da gerçekleşse devrimcilerin ortaya koyduğu eylemler son derece önemlidir. Yığınları etkiler, canlandırır. Yeter ki, bu eylemler yığınların somut sorunlarına dayansın ve eylemin kendisi kendini yığınlara anlatabilsin.

Bu tür, yani daha çok politize olmuş kesimlerin eylemlerinden ibaret olan çıkışlar önemlidir. Ancak bu eylemleri yığınların genel bilinç düzeyinin bir göstergesi olarak almak ciddi bir yanlışlıktır. Bu yanlışlığa düşmemek için öncü kesimler ile daha geri yığınlar arasındaki ayrımı her somut durumda görmek gerekir. Aksi halde öncü kesimlerle geri yığınlar arasındaki bağ zayıflayabilir.

Sınıf savaşı keskinleştikçe öncü kesimlerin sınırları genişler. Sayıca artar, nitelikçe daha etkinleşir. Bu kesimin politik bilincinde sıçramalar görülür.

Ama aynı zamanda eğer yığının orta ve geri öğelerinin eylemini yavaşlatıcı etmenler rol oynuyorsa öncü kesimlerle yığınlar

arasındaki bağlarda zayıflamalar görülür. Bu yeni duruma göre yeni savaş taktikleri koymak gerekir. Yiğınların somut sorunlarına daha canlı, daha yoğun dikkat zorunludur.

Ancak bunu yaparken tek yanlılığa düşmemek gerek. Taktiklerimiz sadece yiğının ortalama ve geri kesimlerine göre ayarlanırsa, genişleyen öncü kesimlerin ideolojik, politik ve örgütsel gereksinimleri gözardı edilirse ciddi yanlışlar doğar.

Bu nedenle böylesi bir ortamda ideolojik, politik savaşımı daha da yükseltirken, politik savaşımı yiğınların somut, güncel sorunlarıyla daha sıkı örmek gerekir.

Son olarak bir de somut sorun konusunda birkaç şey söylemek gerek. Somut sorunlar temelde ekonomik sorunlara dayalıdır. Ancak bununla da sınırlı değildir. Güncel yaşamda yiğınların önlerine dikilen irili ufaklı ekonomik, toplumsal, politik her sorun somut sorundur.

Örneğin işsizlik, ücret düşüklüğü, hayat pahalılığı, temel gereksinim mallarının yokluğu, yol, su, elektrik, kanalizasyon, kira sorunu gibi sorunlar her zaman temel, somut sorunlardır. Bu nedenle ajitasyon çalışmalarımızın değişmez malzemeleridir. Ama bazan bu sorunlardan biri, ya da yeni bir sorun örneğin can güvenliği sorunu baş sorunlarından biri olarak ortaya çıkar. Faşizm tehlikesi de somut bir sorundur. Ekonomik, politik sorunların bütünlüğünü gözden kaçırmamak gerek.

Kimi dönemler de vardır ki ekonomik sorunlar başlıbaşına üste çıkarlar. Yiğınların politik eylemini harekete geçirici bir önem kazanabilirler. Böyle bir dönemde ekonomik ajitasyonu hızlandırmak gerekir.

SONUÇ

Devrimci olanaklarımızın sınırlarını bilebilmek her zaman temel bir sorundur. Bu olanaklar, devrimci girişkenlikle teoriye ve pratiğe yanaşmadıkça tam olarak görülemez. Devrimci girişkenlik ise Deli Dumrul olmak değildir. Leninci yönetsel ilkelerle bu yetenek kazanılabilir. Bu ilkelerin yardımıyla teoriyi canlı özümleyebilir ve pratiğe canlı bir şekilde uygulayabiliriz.

Somut durumu devrimci girişkenlikle doğru biçimde çözmek hem pasifizme, hem de iradeciliğe düşmeyi önler. Devrimci girişkenlik pasifizmi, eylemsizliği teori yapan tutumlarla kökten çelişir. İradeciliğe düşmemek için ise görülmesi gereken şey, devrimci girişkenliğimizin hedefinin yiğınların devrimci yaratıcılığını harekete geçirmek olduğudur.

Çünkü yakalanacak halka yiğınların devrimci eylemleridir. Yiğınların devrimci eylemi yükseldikçe olanakların sınırları genişler. Önceden düşünülmesi olanaksız yepyeni perspektifler açılır.

İçinde bulunduğumuz koşullarda TKP'nin çağrısı son derece somuttur. Çözümleyicidir. TKP sıkıyönetimin kaldırılması ve faşizm tehlikesinin geriletilebilmesi için: 1) Yığinsal eylemler, 2) Eylem ve cephe birliği öneriyor.

Yığın eylemleri yükseldi, peki ne olacak? Somut çözüm ne? Bu soruların anlamsızlığını, sanıyoruz ki yazı boyunca anlamak kolaydır. Açık bir örneği de var: Koşulların en elverişsiz olduğu bir anda birdenbire yeni bir olay belirdi. Demokrat, namuslu yargıçlar TKP Programı'nı mahkûm etmenin yasal dayanakları olmadığına karar verdiler. 142. maddeyi Anayasa Mahkemesi'ne gönderdiler. Anayasa Mahkemesi'nin vereceği karar kuşkusuz son derece önemlidir. Ama bu karardan daha önemlisi anti-komünist her saldırı artık yasal dayanaklarından önemli ölçüde yoksun olacaktır. Bu, içinde bulunduğumuz koşullarda hiç beklenmeyen, yeni olanaklar getiren yeni bir durum değil midir? Bu sonuç "TKP siz demokrasi olmaz" düşüncesinin maddi bir güç haline dönüşmesi değil midir?

Devrimcilerin önünde duran sorun sadece "Ne yapılmalı?" sorusuna cevap vermek değildir. Bu biliniyor, görülüyor. İşçi sınıfının politik örgütünün kendisi bu sorunun cevabıdır. Ayrıca her adımda gösterdiği yolla da cevap veriyor. Önde duran sorun "Daha iyi nasıl yapılmalı?" sorusudur. Bu soru ise her zaman gündemde olacaktır. En somut cevabı ise "DAHA ÇOK DEVRİM-Cİ GİRİŞKENLİK" olmalıdır.

**

TÜSTAV

2

TKP Programı Davası Anayasa Mahkemesi'nde

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi, Türkiye Komünist Partisi'nin Programı'nın yayımlanmasıyla ilgili olarak açılan davada, savunma avukatlarının 142. Madde'nin Anayasa'ya aykırı olduğu yönündeki itirazlarını "ciddi" bularak, konuyu Anayasa Mahkemesi'ne gönderme kararı aldı. Tüm ilerici-demokrat güçlerin ulusal ve uluslararası dayanışması sonucu alınan bu karar, yüzbinlik kitle gösterilerinde "TKP'siz demokrasi olmaz" belgisini yükselten emekçi halkımızın önemli bir kazanımıdır. 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin gerekçeli kararı, yüzkızartıcı yasaklamaların sürdüğü ülkemizde, demokrat hukuk anlayışına iyi bir örnektir. Bu yüzden, gerekçeli kararı aşağıda sunuyoruz :

«TCY 142 maddesine aykırı davranıştan yukarıda açık kimliği yazılı sanık hakkında mahkememizce yapılan açık yargılama sırasında, sanık vekilleri 17.10.978 günlü dilekçe ile, özet olarak müvekkilleri hakkında uygulanması istenilen 142. maddenin düşünce, açıklama ve yayma özgürlüğünün özünü zedelediği için anayasanın 20. ve 21. maddelerine, herkesi belli bir kalıba uygun düşünmeye zorladığı için Anayasa'nın başlangıç bölümüne, 2, 4 ve 12. maddelerine, "Suçta kanunilik ilkesi" ile hiç bir biçimde bağdaşmadığından yine Anayasa'nın 33. maddesine aykırı bulunduğunu, ayrıca sözü edilen 142. maddenin "İnsan haklarına dayalı demokratik sistem" in ilkelerine ve "Genel Hukuk Kurallarına" ve bu ilke ve kuralların somut durumlarını oluşturan 10 Aralık 1948 tarihli "İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi" nin 19. maddesi ile 4 Kasım 950 tarihli "İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetlerini Korumaya Dair Avrupa Sözleşmesi" nin 9. ve 10. maddeleri ile ve 1 Eylül 1975 tarihli Helsinki Avrupa Güvenliği ve İşbirliği Konferansı Nihai Senedi'nin "Katılan Devletlerin Karşılıklı İlişkilerine Yol Gösterecek İlkeler" başlıklı birinci bölümünün 7. ilkesi ile bağdaşmamakta bulunduğundan, iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasını istemiş bulunmakla dosya incelendi.

Gereği düşünüldü. Anayasa'nın 151. maddesi; (bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğunun kanısına varırsa ANAYASA Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakır) hükmünü kapsamaktadır. Sanık vekilleri, mahkememizin uygulaması olasılığı bulunan 142. maddenin Anayasa'nın özüne, ruhuna ve yukarıda belirlenen maddelerine aykırı olduğunu ileri sürmüşler ve konunun Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesini istemiş bulunmaktadırlar.

Bilindiği gibi Mahkememizin konuyu Anayasa Mahkemesi'ne gönderebilmesi ancak itiraz yoluna başvurma sureti ile olanaklıdır bunun için;

A — İptali istenen maddenin mahkememiz eli ile uygulanacak bir yasa maddesi olması gerekmekte olup sanık hakkında TCY 142. maddesine aykırı davranışta bulunarak cezalandırılması istemi ile dava açılmış olmasına göre suçun doğrulanması halinde mahkememizin itiraz konusu maddeyi uygulaması gerekeceğinden bu yöne ilişkin herhangi bir şüphenin varlığı söz konusu olmadığından bu koşul gerçekleşmiş bulunmaktadır.

B — İkinci koşul Anayasa'ya aykırı olduğu sanık vekilleri tarafından ileri sürülen iddianın ciddi görülmesidir.

Ancak bu yön ele alınmadan önce, daha evvel konu Türkiye İşçi Partisi eli ile Anayasa Mahkemesi'ne götürülmüş ve Yüksek Mahkeme 26.6.969 gün 173/40 sayılı kararı ile istemi reddetmiş

bulduğu için konunun yeniden Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesine yasal olanak bulunup bulunmadığı üzerinde durmak gerekir.

Anayasa Mahkemesi, 6.3.973 gün ve 56/11 sayılı kararı ile özet olarak (... Davanın veya itirazın reddi ile sonuçlanmış işlere konu olan kurallar ise yürürlükte kalmış ve kararlar belirli durumlara ve koşullara dayanmakta bulunmuştur. Kararın bağlayıcılığı da bu kapsam içinde belirli bir dava ve itiraz bakımındandır. Durumların ve koşulların değişmesi halinde sonucun da değişik olması gerekir. Böyle bir değişimin bulunup bulunmadığı ise ancak yeni baş vurmanın incelenmesi sonunda anlaşılabilir.) [demektedir.]

Bir davaya itiraz redle sonuçlanırsa, aynı konuda gelecek başka davalarda ve itirazların incelenemeyeceği yolunda bir görüş kimi yasa kurallarına dokunulmazlık tanımak, bu kurallar üzerindeki görüşleri dondurup kalıplaştırmak olur. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın böyle bir ereği bulunduğu düşüncesini destekleyecek doyurucu bir kanıtın ileri sürülmesi olanaksızdır.

Şu duruma göre incelenecek kuralın daha önceki dava ve itirazlar dolayısıyla denetlenmiş ve Anayasa'ya aykırı görülmeyle dava ve itirazların reddine karar verilmiş bulunmasının konunun yeniden ele alınmasına engellik etmeyeceği belirtilmiştir. Bu durum karşısında davanın daha evvel reddi ile sonuçlanmasına göre işleme konulan kurallar aynen yürürlükte kalmış olacağı için ve gerekçede de belirtildiği gibi red kararının verildiği sıradaki durum ve koşulların değişmesi halinde sonucunda değişmesi olasılığı bulunduğu için yeniden Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması olanaklıdır.

Şu hale göre Anayasa'nın sözü edilen 151. maddesinde belirtildiği üzere Mahkememiz sanık vekillerinin Anayasa'ya aykırılık iddiasını aşağıda belirteceğimiz nedenlerle ciddi gördüğü için konuyu yeniden Anayasa Mahkemesi'ne götürmenin uygun ve yerinde olacağı kanısına varmıştır.

1 — Yukarıda değindiğimiz Yüksek Mahkeme'nin 25.6.965 gün ve 173/40 sayılı kararı konunun yeniden Yüksek Mahkeme'ye götürülmesini haklı kılacak çok az bir çoğunlukla verilmiştir. Bu kadar az bir oy farkla verilen ve kişi özgürlüğünü önemli ölçüde etkileyen söz konusu maddenin Yüksek Mahkeme'nin denetiminden bir daha geçmesinde büyük yarar olduğu açıktır.

2 — Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülen 142. madde 1889 tarihli İtalyan Ceza Yasası'nı yerine alan 1930 tarihli yasanın 272. maddesi esas alınmak suretiyle ilk kez 1936 gün 3038 sayılı yasa ile TCY'na girmiştir. O zamanki, yani 1930 yıllarındaki İtalyan Yönetimi'nin düşünce biçimi ve bunu gerçekleştirmek için uyguladığı yöntem bilindiği gibi yalnız İtalyan ulusuna değil tüm dünyaya uluslarına bugün dahi unutulmayan acı anılardan başka bir-

şey bırakmamıştır. Bu acı günleri bir daha yaşamamak için, insanlığın, düşünce özgürlüğünün gerçekleşmesi için halen yoğun bir çabanın içinde bulunduğu bilinen bir gerçektir. Bu itibarla bugün hür demokratik nizamla yönetilen hemen tüm ülkelerin ceza yasalarında yer almayan bu maddenin Anayasa'ya aykırılığı iddiası heyetimizde ciddi görülmüştür.

3 — 3038 sayılı yasa ile Ceza Hukukumuzda girdiğini belirttiğimiz söz konusu maddenin uygulanması sırasında görülen duraksama ve sakıncaları ortadan kaldırmak amacı ile daha sonradan 5431, 4934, 5435 ve 5844 sayılı yasalarla 4 kez değişikliğe uğramasına karşın, değiştirme gerekçelerinde ileri sürülen nedenler bir türlü ortadan kalkmamış, maddenin çeşitli anlayış biçimlerine göre çeşitli uygulamalara uğradığı görülmüş ve görülmektedir. Şöyleki; aynı veya benzer değişimlerle haklarında dava açılan sanıkları yargılayan mahkeme üyelerine göre bir kısmı beraat ederken bir kısmı cezalandırılmıştır. Bu, elbetteki "kanunsuz suç olmaz" prensibinin açık bir ihlalinden başka birşey değildir. Şu hale göre bu yönü ile de maddenin Anayasa'ya aykırı olduğu iddiası ciddidir.

Yine tüm hukukçular tarafından bilinmektedir ki, aynı konuda (A)'yı bilirkişi seçerseniz, suç konusu yazıda 142. maddenin unsurlarının bulunmadığını belirtir, (B)'yi seçerseniz aynı konu hakkında verilen raporda suç konusu yazının 142. maddenin unsurlarının varlığını belirtir. Bu durumun bilirkişilerin değişik görüş açısında bulduklarından ileri geldiğini söylemek olaya gerçekçi bir yaklaşımla çözüm bulmaya engel olur. Heyetimizin kanısına göre bu durum bilirkişilerin değişik görüş açısına sahip olmalarından çok 142. maddenin açık ve seçik olmasından ileri gelmektedir. Nitekim bilirkişi görüşüne başvurmaksızın verilen mahkeme kararlarında da değişik uygulamalar bulunduğu bilinmektedir. Bu yukarıda değindiğimiz gibi "Kanunsuz Suç olmaz" prensibine tamamen aykırıdır.

Olayı daha somut örneklerle dile getirmek ve maddenin bu hali ile hukukun genel prensiplerine aykırı olduğunu belirtmekte yarar vardır; Bilindiği gibi bir kompozisyon ödevinde Atatürk ile Lenin'i mukayese eden ortaokul öğrencisi komünizm propagandasından dolayı tutuklanmış ve aylarca tutuklu kaldıktan sonra başka bir hakimin görüşü ile olayda suç unsurları bulunmadığı belirtilerek beraat etmiştir. Belki diğer suçlar için de böyle olasılıkların bulunduğu düşünülebilir ise de 142. maddedeki bu durumun diğerleri ile oranlanamayacak derecede çok bulunduğu ve bu çokluğun uygulayan kimsenin yeteneği ve görüş açısından çok maddenin açık seçik olmamasından ileri geldiği kaçınılmaz bir gerçektir ve hatta aynı bilirkişinin aynı konu hakkında komünizm propagandası olmadığı yolundaki raporundan sonra başka bir nedenle yeniden incelenmesine sunulan bu konuya komünizm propagandası olduğu yolundaki rapor verdiği basıncımıza

dahi yansıyan bir gerçek olduğu düşünülüyor ve belirttiğimiz gibi bu çelişkinin maddedeki suç öğelerinin boyutlarının belirli olmamasından ileri geldiği sonucuna varıldığı takdirde konunun ciddi olduğu kendiliğinden ortaya çıkar.

Bizim kanımıza göre açıkladığımız bu nedenler göstermektedir ki kişi özgürlüğünü seçilen bilirkişinin siyasal düşünüş tarzına bağlıyan 142. madde (Cezalar ve Ceza tedbirleri ancak kanunla konular) biçimindeki Anayasa'nın 33/2 maddesine aykırıdır ve sanık vekillerinin bu yöndeki iddiaları içtenliklidir.

4 — "Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir, düşünce ve kanaatını söz, yazı, resim ile veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir veya yayabilir. Kimse, düşünce ve kanaatlarını açıklamaya zorlanamaz" biçimindeki Anayasa'nın 20. maddesi karşısında dava konusu 142. maddenin durumu :

Bilindiği gibi düşünce kişinin iç alemini ilgilendirir bunun boyutlarını, yani başladığı ve bittiği yeri sınırlayabilecek ve inceleyebilecek bir buluş çağımızda henüz gerçekleşmemiştir. Kanımıza göre düşünce özgürlüğünün varlığı veya yokluğu bu bakımdan tartışma konusu olamaz. Düşünce; kişinin iç alanında kaldığı sürece doğal olarak sınırsız bir özgürlüğe sahiptir ve kayıtlanması da bu hali ile olanaksızdır. Bu itibarla düşünce özgürlüğünden değil düşünce özgürlüğünün gerçek anlamı olan düşüncenin açığa vurulması özgürlüğünden söz edilebilir. Düşünce özgürlüğü denilince akla gelen, düşüncenin açığa vurulması özgürlüğüdür.

Ünlü hukukçu Ribero, herhangi bir düşüncenin oluşabilmesinin kişinin bilgi kaynaklarına serbestçe ulaşabilmesine ve bunlar arasında fikirler edinebilmesine ve seçme yapabilmesine bağlı olduğunu belirtmektedir. Bu da ancak kişiye sağlanabilecek hukuki olanak ve yasal garantilerin bulunabilmesine bağlıdır. İşte böyle bir ortam yaratılmadığı ve bu olanaklar sağlanmadığı takdirde kişinin özgür bir irade ile edindiği fikirler arasında sentez yapmasına ve bunları dilediği biçimde açığa çıkarmasına olanak bulunamaz.

Böyle bir ortamda kişinin düşünce özgürlüğünden söz edilemez veya böyle bir özgürlüğün uygulanması gerçekleşemez.

Bu itibarla Anayasamızın 20. maddesindeki özgürlük belirttiğimiz gibi düşünce ve fikirlerin açığa vurulmasını güvenç altına alan özgürlüktür.

Anayasa'nın değişik 11. maddesindeki sınırlama 20. maddeyi de kapsamı içine alabilir mi?

1488 sayılı yasa ile yapılan değişikliğin 20. maddeyi de kapsamak üzere yapıldığı düşünülebilir ise de, 11. madde ile yapılan sınırlamanın bu hali ile genel bir sınırlama olduğu dolayısıyla

özel nitelikteki 20. maddeyi içine aldığı ileri sürülemez. Anayasamız sistemi ve yazılış biçimine göre bir hak veya özgürlük için kısıtlama düşünülmüş ise düzenlediği maddede bunu açıkça belirtmiştir. Örneğin, 18. maddede açıklanan seyahat ve yerleşme hürriyetinden söz edilirken, bunun ancak milli güvenliği sağlama ve salgın hastalıkları önleme amacı ile sınırlandırılabilceği açıklanmış bulunmaktadır. Bunun gibi daha çok örnek verilebilir.

Bu itibarla kısıtlama ve sınırlama olmayan bir maddede yasa koyucunun amacının o madde ile güvence altına alınan özgürlüğü herhangi bir sınırlama getirmek istemediğinden ileri gelmektedir. Eğer 20. maddeye de bu sınırlamanın ve kısıtlamanın boyutları belirtilmek suretiyle aynı maddeye eklenmesi gerekirdi. Maddenin bu hali ile TCY'nın dava konusu maddesine aykırı düştüğü, bu nedenlerle aykırılık iddiasının ciddi olduğu anlaşılmaktadır.

5 — Anayasa'nın 56. ve 57. maddeleri karşısında TCY 142. maddesinin durumu :

Anayasa'nın 56. maddesinde (Vatandaşlar siyasi parti kurma ve usulüne göre partilere girme ve çıkma hakkına sahiptir. Siyasi partiler önceden izin alınmadan kurulur ve serbestçe faaliyette bulunurlar.

Siyasi partiler, ister iktidarda ve ister muhalefette olsunlar, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır...) denilmektedir. Daha sonra 57. maddesinde de (Siyasi partiler, programları ve faaliyetleri insan hak ve hürriyetlerine dayanan demokratik ve layık Cumhuriyet ilkelerine ve devletin ülkesi ve milleti ile bölünmezliği temel hükmüne uygun olmak zorundadır. Bunlara uymayan partiler temelli kapatılır...) denilmektedir.

Yukarda belirttiğimiz gibi 20. madde kişinin kanaat ve düşünce özgürlüğüne sahip olduğunu ve bunları söz, yazı, resim ve başka yollarla açıklayabileceğini, 25. maddede herkesin önceden izin almaksızın, dernek kurma hakkına sahip olduğunu belirtmiştir.

Anayasamız başlangıç bölümünde Anayasa'nın konulmasındaki amacı, insan hak ve özgürlüklerini ulusal dayanışmayı, sosyal adaleti kişinin ve toplumun huzur ve refahını gerçekleştirmeyi ve güvence altına almayı olanaklı kılacak demokratik hukuk devletini bütün hukuki ve sosyal temelleri ile kurmak olduğu belirtilmiştir.

Demokratik rejimin ana ilkeleri arasında olan bu görüşler Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 9, 10 ve 11. maddelerinde de yer almıştır. Bu ilkeleri Türkiye Cumhuriyeti Devleti de aynı sözleşmeye imza koymak suretiyle kabul etmiş bulunmaktadır. Çoğulcu demokratik rejimi tam ve doğru anlamda gerçekleştirmenin temel koşulu, herkese serbestçe sosyal örgütlenme hakkının tanınmasıdır. Bu nedenledir ki İspanya ve Portekiz son rejim

değişikliklerinden sonra Yunanistan'da da Cunta hükümeti yıkıldıktan sonra, tüm Avrupa devletlerinde olduğu gibi, yasalarında bulunan dava konusu 142. maddenin benzerlerini tamamı ile kaldırmışlar. Avrupa'da bu suretle yalnız bizim yasamızda kalmıştır. Bu haliyle de Anayasa'ya aykırılık iddiasının ciddi olduğu görüşü kendiliğinden doğrulanmaktadır.

6 — (Sosyal Sınıf) nedir? Bunun gerçek bir tanımı yapılmış mıdır? 142. maddenin temel unsurlarından olan sosyal sınıf kavramı üzerinde durma konuya açıklık getirme bakımından gereklidir. Gerçekten sosyal sınıfın yasamızda tanımı yapılmadığı gibi doktrinde de bu yönde birlik ve beraberlik bulunduğu ve uygulayıcıya yol gösterici bir tanımın yapıldığı söylenemez. Şu hale göre sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmayı amaçlayan propagandanın varlığı herşeyden evvel sosyal sınıf tanımına yasal bir tanım olarak yapılmasına bağlı bulunmaktadır. Bunun tersi yasaların uygulanmasında keyfiliğe ve en azından kişisel düşünce biçimine göre uygulamaya yol açar bu da yukarda da değindiğimiz gibi görülmekte ve izlenmekte olduğundan "kanunsuz suç olmaz" prensibinin ayrı bir ihlalidir.

7 — (Biz, hayatını, istikbalini korumak için çaliban erbabi sayyız... kurtulmak, yaşamak için çalışan ve çalışmaya mecbur olan bir halkız. Arka üstü yatmak ve hayatını say'inden muarra geçirmek isteyen insanların bizim heyeti içtimaiyenin içinde yeri yoktur, hakkı yoktur. O halde ifade ediniz efendiler halkçılık, nizami içtimaiyesini say'yine, hukukuna istinat ettirmek isteyen bir mesleki içtimaiyyedir.) Demek suretiyle engin yüceliğini en açık bir şekilde söyleyen büyük Atatürk'ün vurguladığı yukardaki cümleler emeğin değerini en güzel biçimde belirtmektedir.

Emeğin yüceliğinden esinlenerek tamamen demokratik ve yasal yollar içersinde kalmak, kişi hak ve özgürlüklerini sağlıklı olarak korumak suretiyle, üretim araçlarının toplumun yararına kullanılmasının doğru olacağı inancına varan kimsenin bu inanç ve düşüncesini gerçekleştirmek için bir parti veya bir dernek kurması bir yana bu inanç ve düşüncelerini açığa vurması halinde bile karşısına dava konusu 142. madde çıkmaktadır.

Açıklanan tüm bu nedenler sanık vekillerinin iddialarının ciddi olduğu yolunda mahkememize tam bir kanaat geldiğinden konunun yeniden Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesinin uygun olacağı görüşüne varılmıştır.

SONUÇ : Sanık vekillerince ileri sürülen ve mahkememizin bakmakta olduğu bu davada sanığa uygulanması istenilen 142. maddenin 1-3 maddesi, Anayasa'nın 20, 21, 2, 4, 12 ve 33. maddelerine aykırı olduğu görüşüne varıldığından, bu konudaki iddianın ciddi olduğu yolundaki sanık vekilinin iddiaları yerinde görüldüğünden, söz konusu maddenin iptali için Anayasa'nın 151. maddesi gereğince dosyanın ilgili bölümlerinin fotokopileri çıka-

rılarak sözü geçen mahkemeye gönderilmek üzere C. Savcılığı'na verilmesine ve Anayasa Mahkemesi'nin vereceği karara kadar davanın geri bırakılmasına isteme aykırı olarak oybirliğiyle karar verildi. 26.1.1979.»

Başkan 7424
Ramiz Emre

Üye 9156
Faruk Esin

Üye 15484
Yusuf Aktaş

**

28 Ocak 1979 günü Çaycuma'da (Zonguldak) demokratik güçlerin düzenlediği "Faşist Katliamları ve Sıkıyönetimi Protesto Mitingi" yapıldı. Mitinge işçiler, ilerici gençler, kadınlar, küçük esnaf ve öteki emekçiler yığınsal bir biçimde katıldılar.

Böylesi gösteriler tırmanan faşizmin, halk üzerinde uygulanan her türlü baskının karşısında durabilecek tek gücün halkın örgütlü yığınsal çıkışları olduğunu somut bir biçimde gösteriyor. Bugün faşizme geçit vermemek, sıkıyönetimin kaldırılmasını, işçi sınıfına düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü sağlamak ancak bu yolla olanaklıdır. İşçi sınıfının öncü savaşkan kolu bize bu yolda kılavuz oluyor.

Demokrasi ve Özgürlük Savaşımında Uluslararası Dayanışma

Türkiye'de temel insan hak ve özgürlüklerine karşı baskılar, 13 ilde sıkıyönetimin ilan edilmesiyle yeni bir evreye girerken, demokratik basın üzerindeki yasaklamalara karşı uluslararası dayanışma çok yönlü boyutlara ulaşmaktadır. Uluslararası dayanışma en başta işçi sınıfının bilimsel dünya görüşünü yayabilme ve siyasal örgütlenme haklarını kazanması için gösterilmektedir. Türkiye'de demokratik hak ve özgürlükler en temel ve en özlü anlatımını bu konuda bulmuştur ve savaş kıyasıya sürmektedir.

Bu yüzden uluslararası dayanışma eylemleri, protesto mektup ve bildirimleri Avrupa'da tek yasaklı işçi sınıfının partisi olan Türkiye Komünist Partisi'ne özgürlük verilmesi, onun düşüncelerini anlatan temel belgelerinin serbestçe basılıp yayınlanabilmesi konusunu içermektedir.

Aşağıda Türkiye'ye gösterilen uluslararası dayanışma eylemlerinden, gönderilen bildiri ve mektuplardan örnekler sunuyoruz.
FRANSA

Fransız Komünist Partisi Paris Federasyonu 18 Şubat 1979 günü Paris'te "Türkiye Komünist Partisi ve Demokratik Güçler ile Demokrasi ve Özgürlük Savaşımında Dayanışma Toplantısı" düzenlemiştir. Konuyla ilgili Türkiye Başbakanı'na, Türkiye Büyükelçiliği'ne, Fransız Dışişleri Bakanlığı'na, Çalışma Bakanlığı'na ve basına gönderilen yazı metni şöyledir :

"Derin ekonomik, sosyal, politik bunalımların çıkmazında zor günler yaşayan emperyalizme bağımlı Türkiye'de, faşist güçler, 150'yi aşkın yurttaşın öldürüldüğü kanlı Kahramanmaraş kıyımı ile 13 ilde sıkıyönetimi dayatmıştır.

İki aya yakın bir zamandan beri süren sıkıyönetim boyunca faşist saldırılar sürmüş ve sürüyor, faşist saldırganlar Milliyet gazetesi genel yayın müdürü Abdi İpekçi'nin öldürülmesinin de gösterdiği gibi bunu geniş boyutlara çıkarma amacını taşıyorlar.

Hükümet ve sıkıyönetim faşist saldırıların kaynağına inmek yerine baskılarını işçi sınıfı, demokratik kuruluşlar ve demokratik basın üzerinde yoğunlaştırıyor; grevler yasaklanıyor, kısıtlanıyor, demokratik örgütler kapatılıyor, yasal toplantılar yasaklanıyor.

Ürün ve Savaş Yolu gazeteleri de içlerinde olmak üzere çok sayıda demokratik yayın organı sıkıyönetim tarafından yasaklandı. Savaş Yolu dergisi toplattırıldı.

Türkiye, Avrupa'da Komünist Partisi'nin yasaklı olduğu son ülkedir. İktidarlar bu yasaklamayı T.C. Ceza Kanunu'nun 141 ve 142. maddelerine dayanarak sürdürüyor.

Türkiye Komünist Partisi'nin yasaklanması, özgürlüklerin kısıtlanması İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, Avrupa İnsan Hakları Anlaşması ve demokrasinin temel ilkeleri ile bağdaşmaz.

Sosyalist Enternasyonal'in üyesi CHP'nin ağırlıkta olduğu hükümet ise demokratik hakları genişletecek uygulamalar yerine yeni baskı tedbirleri getirme yoluna gidiyor. Öte yandan bu ay sonunda bitmesi gereken sıkıyönetimi iki ay daha uzatacağını belirtiyor.

Bizler, Türkiye'de ulusal bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi için ağır koşullarda cesur bir savaşım veren Türkiye Demokratik Güçleri ve Türkiye Komünist Partisi'ni tüm gücümüzle desteklediğimizi ve tam bir dayanışma içinde olduğumuzu bugün bir kere daha vurguluyoruz.

— Sıkıyönetim uzatılmamalı ve derhal kaldırılmalıdır.

— **Ürün Dergisi** ve **Savaş Yolu** ve diğer demokratik basın üzerine konan yasak ve baskılar durdurulmalıdır.

— 141 ve 142. maddeler iptal edilmeli, Türkiye Komünist Partisi'ne konan yasak kaldırılmalıdır.

Bizler, yukarıdaki istemler doğrultusunda Fransız Komünist Partisi ile birlikte, Türkiye halkları ve demokratik güçleri ile, Türkiye Komünist Partisi ile dayanışmamızın daha da güçlendirilmesi için Fransız kamuoyuna ve Türkiyeli göçmen işçilere yönelik girişimlerimizi sürdürüp genişletmeye söz veriyoruz.

Bu toplantı vesilesiyle toplananlar, Fransız Komünist Partisi ile birlikte,

— Fransa'da iktidarın ve patronların Fransa işçi sınıfını bölmeyi amaçlayan çıkarıcı politikasını mahkum ederler.

— Göçmen işçileri yasa dışı yollarla geri göndermeyi amaçlayan önlemlere karşı çıkarlar.

Fransız ve göçmen işçilerin ortak çıkarları temelinde Fransa işçi sınıfının eylem birliğini güçlendirmeye söz verirler. 18 Şubat 1979, Paris.»

Yine Fransız Komünist Partisi Paris Federasyonu'nun çağrısı üzerine 28 Ocak 1979 günü toplanan Türkiyeli işçi, aydın ve öğrenciler bir bildiri yayımlayarak Türkiye'de komünist, sosyalist, sosyal-demokrat ve ilerçilere yönelik faşist saldırıları, Kahramanmaraş katliamını protesto etmişler ve demokratik güçlerle dayanışmalarını belirtmişlerdir. Bildiri şöyle sürmektedir :

«... CHP ağırlıklı hükümet, faşist sürülerin üzerine kararlılıkla gitmemekte, sıkıyönetim ilan ederek, emperyalist çevrelerin, Adalet Partisi'nin, faşist Milliyetçi Hareket Partisi'nin, gericiliğin dayatmasına boyun eğmektedir. Faşist çeteler de sıkıyönetime

bağlılık mesajları göndererek baskı yönetiminin ne derecede işlerine geldiğini ortaya koymuşlardır.

Geçmişteki deneylerle biliyoruz ki, sıkıyönetimlerin sivri ucu er geç komünistlere, sosyalistlere, demokrat ve ilericilere saplanmıştır. Son olarak İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 12 no'lu bildirisini ile aralarında **ÜRÜN**, **SAVAŞ YOLU**, **İLERİCİ YURTSEVER GENÇLİK** dergilerinin de bulunduğu dokuz dergi ve gazetenin yasaklanması bunun belirgin bir kanıtıdır.

Öte yandan, demokratik güçlerin eylem birliğinin ve uluslararası dayanışmanın başarılı sonuçları alınmaktadır. Türkiye Komünist Partisi'nin Programı'nı yayımladığı için 141-142. maddelerden kovuşturmaya uğrayan **ÜRÜN** dergisi yazı işleri müdürü Ahmet Taştan'ın davasının, İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmiştir.

Ülkemizin içinde bulunduğu bu durumda, biz Paris'te yaşayan Türkiyeliler, ülkemizde gerçek bir demokrasinin yerleşmesi yolunda, aşağıda sıraladığımız acil istemler için Fransız Komünist Partisi ile birlikte ardıcıl savaşım vermeye, Fransız kamuoyunu aydınlatmaya, Türkiye demokratik güçleri ve Türkiye Komünist Partisi ile dayanışmamızı somutlaştıracak bir dizi eylemler düzenlemeye kararlı olduğumuzu bildiririz :

- Sıkıyönetim kaldırılmalı, faşist cinayetlerin sorumlusu MHP ve yan örgütleri kapatılmalı, sorumluları tutuklanmalıdır.
- Ulusal baskılara son verilmelidir.
- Faşist 141-142. maddeler iptal edilmelidir.
- Türkiye Komünist Partisi üzerine konan yasak kaldırılmalıdır.» (Paris, 28 Ocak 1979)

FRANSA - STRASBOURG

15-19 Ocak 1979 tarihleri arasında Strasbourg'da Avrupa Parlamentosu yılın ilk toplantısını yapmıştır. 17 Ocak 1979 günlemeli oturumda söz alan Fransız Komünist Partisi'nden Avrupa Parlamentosu sayısalı Gerard Bordu, yaptığı konuşmada, hâlâ yasaklı bulunan Türkiye Komünist Partisi'ne özgürlük istemini dile getirmiştir.

Ayrıca, Fransız Komünist Partisi'nden sayısal Antoine Porcu ve İtalyan Komünist Partisi'nden Senatör Michele Pistillo, üyesi buldukları Avrupa Parlamentosu'na, Avrupa Parlamentosu Komünist Grubu adına bir karar tasarısı sunmuşlardır. Bu karar tasarısının Politik Komisyon'dan geçmesi ve gelecek toplantılarda gündeme alınması beklenmektedir. Karar tasarısı şöyledir :

«KONU: Türkiye'deki siyasal durum.

— Hâlâ yasaklı bulunan Türkiye Komünist Partisi'nin programını yayımlamış olmaktan, **ÜRÜN** dergisi yazı işleri müdürü Bay Taştan hakkında açılmış olan davayı,

— Türkiye'yi AET'ye bağlayan dostluk ve işbirliği ilişkilerini gözönüne alan,

Avrupa Parlamentosu,

1. Bay Taştan'ın davası tipindeki davaların, Türkiye'nin de imzaladığı İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'yle olduğu gibi Helsinki anlaşmalarıyla da çelişkide olan yasalara dayandığını gözlemlemekte;

2. En temel siyasal özgürlüklere karşı ciddi bir saldırının söz konusu olduğunu üzülen gözlemlemekte ve bu davanın kaldırılmasını istemekte;

3. Türk halkının ilerleme ve demokrasi yoluna girmesinin, en kısa zamanda sıkıyönetimin kaldırılmasıyla, demokratik özgürlüklerin tüm siyasal güçlere tanınmasıyla ve bütün yurttaşların bireysel haklarına tam olarak saygı gösterilmesiyle gerçekleştirilmesini dilemekte;

4. Demokrasi ve özgürlükler için büyük tehlikelere gebe olan faşist suikastların yaygınlaşmasından endişe duymakta ve bunları mahkûm etmek için Türkiye'de büyüyen hareketten kıvanç duymaktadır;

5. İlerlemenin temel boyutu olan demokratik özgürlüklerin genişletilmesi için Türk halkına desteğini yeniden belirtir;

6. Başkan'ından bu kararı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ne iletmesini istemektedir.» (Antoine Porcu, Michele Pistillo. Strasbourg, 17 Ocak 1979)

BELÇİKA

Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliği'nin gözlemcisi olarak TKP Programı Davası'nı izlemeye gelen Belçikalı hukukçu François Bailly ile Nouvelles de Turquie (Türkiye Haberleri) dergisi bir röportaj yapmıştır. F. Bailly, derginin sorularına verdiği yanıtlarda, davanın kamuoyunda büyük yankılar uyandırdığını, 141. ve 142. maddelerin kaldırılması gerektiğini belirtmiştir. Türkiye'de anti-faşist savaşım ve demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi sorununa gösterilen ilginin sevindirici olduğuna işaret eden F. Bailly, ülkenin bir dönüm noktasında bulunduğunu belirterek, ya faşist tırmamışın amacına ulaşacağını, ya da Türkiye'nin, 141 ve 142. maddelerin kaldırılıp Türkiye Komünist Partisi'nin yasallaşacağı özgürlük ve demokrasi yoluna gireceğini vurgulamıştır.

François Bailly, ayrıca TKP Programı Davası hakkında Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliği'ne bir rapor sunmuştur.

İNGİLTERE

30.000 üyeli İngiltere Gazeteciler Sendikası Başkanı Denis MacShane Başbakan Ecevit'e gönderdiği bir mektupta Türkiye'-

deki gazeteci ve yayıncılarla ilgili endişelerini belirtmiştir. Faşist teröristlerin Milliyet gazetesi genel yayın müdürü Abdi İpekçi'yi acımasızca katletmeleri karşısında şok geçirdiklerini bildiren Denis MacShane aynı mektubunda ikinci bir şokun da terörist şiddete her zaman karşı çıkmış olan Ürün dergisinin kapatılması olduğunu, derginin yeniden yayımlanmasına izin verilmesini ısrarla istediklerini yazmaktadır.

Yine İngiltere'de, Loughborough Öğrenciler Birliği Ocak ayında (1979) yaptığı Genel Kurulu'nda Türkiye'deki baskılarla ilgili bir karar benimseyerek Başbakan Ecevit'e göndermiştir. Kararda özetle şöyle denilmektedir :

«Genel Kurulumuz oybirliğiyle Türkiye'deki baskılara ilişkin bir karar benimsemiştir. Kararda Ürün Yayınevi'nin Türkiye Komünist Partisi'nin Programı'nı yayımladığı için Avrupa'nın en anti-demokratik yasalarına dayanılarak hakkında dava açıldığını kaydetmiştir. Kararda ayrıca, Türkiye'de faşist tehlikenin tırmandırıldığı, faşist terörün, öğrenciler, işçiler ve ilerici gençlik arasından yalnız geçen yıl 800 kişiyi katlettiğini belirtmiştir. Loughborough Öğrenciler Birliği Ürün Yayıncılık hakkında dava açılmasını temel insan haklarının ve Türkiye'nin de imzaladığı Helsinki Nihai Senedi'nin çiğnenmesi olarak, en anti-demokratik bir eylem olarak görmektedir. Birliğimiz, Türk Ceza Yasası'ndaki 141 ve 142. maddelerin kaldırılmasını, Türkiye Komünist Partisi'ne özgürlük verilmesi de içinde tüm demokratik hak ve özgürlüklerin sağlanmasını istemektedir. Aynı zamanda Ürün Yayıncılık sorumluları hakkında açılan davanın derhal durdurulmasını; Milliyetçi Hareket Partisi ve öteki faşist katliam düzenleyicilerinin, yaşam güvenliğini tehdit eden eylemlerinin durdurulmasını istiyoruz. Bu görüşleri dikkate almanızı ve uygulamanızı istiyoruz. Bu görüşler 10.500 üyeli bir öğrenci birliğinin, Türkiye'deki halkın ve öğrencilerin demokratik haklarının sağlandığını görmek isteyenlerin görüşüdür.»

FEDERAL ALMANYA

Düsseldorf Türkiye İşçi-Gençlik Birliği'nin Başbakan Ecevit'e 31 Ocak 1979 tarihinde gönderdiği mektup şöyledir :

«Sayın Başbakan Bülent Ecevit,

Gün geçmesin kara haberler duymayalım. Kanlı faşist olayların yanısıra, anti-demokratik kararlar, ekonomik ve politik yünden emperyalist ülkelere yeni yeni bağımlılık haberleri alıyoruz Türkiye'den.

Sayın Başbakan, söyledikleriniz ve yaptıklarınız arasında ilişkiler oldukça çok. Faşist odaklara ödünler veriyorsunuz, faşizmin gelmesine kendi elinizle yardım etmiş oluyorsunuz. Oy topladığınız halk tabanını CHP'den kendi elinizle kaybediyorsunuz.

Çözüm yolu olmayan anti-demokratik "sıkıyönetim"i halkımıza dayattınız. "Bu sıkıyönetim diğer sıkıyönetimler gibi olma-

yacak" demiştiniz, oysa onları bir bakıma hiçte aratmıyorsunuz. Sıkıyönetimin sivri ucunu demokratik halka, örgütlere, hak ve özgürlüklere, yayınlara ve kişilere batırıyorsunuz. Halkımızın faşist terör altında kan ağlamasına göz yumuyorsunuz, demokratik kişileri tutukluyor, demokratik örgütleri kapatıyor, demokratik yayınları kapatıyorsunuz! Doğaldır, buna alkış çalan işbirlikçi, gerici, faşist güçlerdir. Öte yandan halkımız kan ağlamaktadır.

ÜRÜN Yayınları'nın kapatılması kararı tamamen anti-demokratik bir karardır, bu ilerici yayınlara indirilen yeni bir darbedir.

Düsseldorf Türkiye İşçi-Gençlik Birliği, sizin **ÜRÜN Yayınları'nı** kapatma kararını nefretle kınar, bu kararın hemen bozulmasını ve halkımıza verdiğiniz sözleri tutmanızı ister. Tarihsel suç işlemek halkı aldatmak demektir!»

• Faşist Kahramanmaraş katliamından sonra başta FİDEF ve ona bağlı örgütler olmak üzere Avrupa'da çalışan işçilerimiz yığınsal bir PROTESTO hareketi başlattılar. Frankfurt'ta yapılmak istenen yürüyüş ve mitinge gerici kent yönetimi izin vermeyince demokratik örgütler ve işçilerimiz Köln'deki yürüyüşe katıldılar. Yürüyüş'te konuşan FİDEF Genel Başkanı Özcan şöyle dedi: «İlericiler Cephe Birliği için savaşıyorlar. NATO'yu, IMF'yi, AET'yi, emperyalizmi yurttan söküp atacak güç işçi sınıfımız öncülüğünde savaşan halkımızdır.»

Ayrıca 25 Aralık 1978 günü FİDEF'e bağlı dernek temsilcileri ve Ruhr bölgesindeki halkçı-devrimci derneklerden oluşan 200 kişilik bir topluluk Bonn'daki büyükelçiliğimizin önüne siyah bir çelenk bıraktılar ve tüm bu örgütlerin Başbakan Ecevit'e ortak yazdıkları bir protesto mektubunu Büyükelçi'ye verdiler. Mainz kentinde de Türkiyeli İşçiler Derneği 29 Aralık'ta bir siyah çelenk ile bir mektubu Mainz Türkiye Başkonsolosluğu'na verdi.

Protesto hareketi "FAŞİZME GEÇİT YOK! - SIKIYÖNETİME HAYIR!" belgeleri altında sürdürülmektedir.

• Schwaebisch Gmünd İşçi Birliği Yönetim Kurulu da Anayasa Mahkemesi Reisliği'ne 5 Şubat 1979 tarihli bir mektup göndermiştir. Mektupta şöyle denmektedir :

«Kişiye benimsemediği fikri zorla dayatan, işçi sınıfına sınıfsal örgütlenmeyi yasaklayan, keyfi uygulama alanı bulan ve kişi özgürlüğünü ortadan kaldıran, FAŞİST Mussolini İtalya'sından alınma 141-142. gibi faşist maddeler, tüm bu antidemokratik özelliklerinden dolayı 26 Ocak'da 2. Ağır Ceza Mahkemesi Hakimleri yanında, Cumhuriyet Savcıları tarafından bile Anayasa'ya aykırı oldukları açıklanmış bulunmaktadır.

2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından memleketimizin en yüksek yargı organı Mahkemenize sevk edilen Ahmet Taştan'ın değil, adı geçen antidemokratik maddelerin yargılanarak Ceza Kanunu'ndan çıkarılmasını istiyoruz.»

• **Mainz Atılımla Dayanışma Komitesi**, her yıl olduğu gibi, bu yıl da 20 Ocak'da büyük ozan Nazım Hikmet'in 77. doğum yıldönümünü coşkuyla kutlamıştır. **Mainz Atılımla Dayanışma Komitesi** bu nedenle, kendi olanaklarıyla "Nazım Hikmet 77 Yaşında Aramızda" isimli, bir yüzünde Nazım Hikmet'in resmi olan, arka yüzünde de "Hasret" şiirinin son dördünlüğünü Türkçe ve Almanca yazılı bir kart bastırılmış ve bu karttan bir günde 500 adet, 1 DM karşılığında dağıtmıştır. Toplanan bu paranın, **Atılım** gazetesine bağışlanacağı bildirilmiştir.

BATI BERLİN

Batı Berlin Demokratik İşçi Derneği 26 Ocak 1979 tarihli bir bildirisinde şöyle diyor :

«Yurттаşlar!

Gerici-faşist güçler, Demireller, Türkesler Kahramanmaraş faşist katliamını düzenleyerek Ecevit hükümetine sıkıyönetimi kendi ilan ettirdiler. Başbakan Ecevit, daha önce karşı olduğu sıkıyönetimi kendi hükümeti ilan edince onu savunmaya başladı. Sıkıyönetimin, demokratik hak ve özgürlükleri korumak için ilan edildiğini söylüyor. Demokratik hak ve özgürlükleri tehdit eden MHP ve yan kuruluşlarıdır, Demireller, Türkeslerdir; sıkıyönetimin ta kendisidir. Sıkıyönetim, ilerici demokratik güçlere, sola saldırıyor, işçi basınının, demokratik gazete ve dergilerin sesini boğmaya yöneliyor. **ÜRÜN** dergisi, **Savaş Yolu** ve **İlerici Yurtsever Gençlik** gazetesi ile **Kitle**, **Roja Welat**, **Özgürlük Yolu** gazete ve dergilerinin basımı ve dağıtımı yasaklandı. ...

Sıkıyönetim paşaları, daha ilk bildirimlerinde, demokratik kuruluşların, sendikaların toplantı, gösteri ve yürüyüş hakkını izne bağladılar. Dernek kurma ve yeni şube açma hakkını yasakladılar. Ardından "VUR EMRİ" çıkardılar ve uygulamaya koydular. Daha sonra, sıkıyönetim bildirileri geç yayımlandı diye TRT'nin iki muhabirini ve Haber Dairesi Müdürü'nü tutukladılar. Bu haberin duyulmasını önlemek için gazetelere sansür koydular. İstanbul'da, 12 Martçı Nihat Erim'in "balyoz harekâtı'na benzer bir operasyon uyguladılar. Sıkıyönetim terörü bu kadarla kalmadı. "Yolumuz işçi sınıfının yoludur" diyen İlerici Gençler Derneği'nin şubeleri bir bir kapatılıyor. Gazetelerin yazı işleri müdürleri sıkıyönetim mahkemelerinde süründürülüyor. Grévler yasaklanıyor. Sıkıyönetim bölgeleri dışında da sıkıyönetim, valiler eliyle uygulanıyor.

Öte yandan emperyalizmin belli başlı merkezlerinde Türkiye'ye fiyat biçiliyor. Ecevit "saygın dış politika" diyedursun, Ticaret Bakanlığı, 150 milyon dolarlık borcu erteletmek için Türkiye'nin üç yıllık tarım ürünlerini bir Amerikan bankasına rehin etti. F. Almanya, vereceği iki çürük gemiye karşılık Konya ovasında askeri üs kurmak istiyor. **Franfurter Allgemeine** gazetesi

Türkiye'de ABD Kara ve Hava Kuvvetleri ile NATO'ya ait kaç atom üssü bulunduğunu açıkladı. Yayımladığı Türkiye haritasında atom silahlarının nerelere depo edildiğini gösterdi. Bu yetmiyor. ABD emperyalizmi, Ecevit hükümetine danışmaya bile gerek görmeden İran'daki casusluk üslerini Türkiye'ye taşıyor. Ecevit hükümetiyle yeni üslerin pazarlığını yapıyor.

Faşist tırmanış, emperyalizmin Türkiye üzerindeki planlarından ayrı düşünülemez, bu planların bir parçasıdır. ABD emperyalistleri, NATO patronları Türkiye'yi Ortadoğu ve Arap halklarına, sosyalist ülkelere karşı vurucu güç olarak kullanmak istiyor. Bunun için Türkiye'ye faşist bir iktidar dayatmaya çalışıyor. Sıkıyönetim bunun ilk adımıdır. Ecevit hükümeti, sıkıyönetimi ilan etmekle kendi sonunun başlangıcını ilan etmiş oldu. Faşist tırmanış daha da hızlanırken, sıkıyönetim ulusal demokratik güçlere, sola vuruyor. Demokratik gazete ve dergileri, işçi basını, **ÜRÜN Dergisi'ni, Savaş Yolu ve İlerici Yurtsever Gençlik** gazetesini yasaklıyor. Sıkıyönetimin bütün bu zorbalıklarından Ecevit ve hükümeti sorumludur. Sıkıyönetim emperyalizmin Demirellerin, Türkeslerin amacına hizmet ediyor, faşist tırmanışa basamak oluyor. Ama ne faşist tırmanış, ne de sıkıyönetimin zorbalıkları işçi sınıfının, ulusal demokratik güçlerin savaşını kıramayacaktır. Halkımız, demokratik gazete ve dergilerin, işçi basınının sesini boğdurmayacaktır. Yurtta ve yurt dışında **ÜRÜN** ve **Savaş Yolu** ile dayanışma kampanyaları örgütleniyor. Dayanışma ve eylem birliği bu kampanyalarla daha da güçleniyor.

SIKIYÖNETİME HAYIR! MHP VE YAN KURULUŞLARI KAPTILMALIDIR!

**DEMİREL'DEN, TÜRKES'DEN HESAP SORULMALIDIR!
HAYDİ ÜRÜN VE SAVAŞ YOLU İLE DAYANIŞMAYA!»**

Öte yandan,

TÖB-DER Muğla Şubesi Genel Kurulu, Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Tümer imzasıyla **ÜRÜN** Yayınevi sorumlusu Ahmet Taştan'a gönderdiği telgrafta şöyle demektedir: «TKP Programı'nı yayımlamak gerekçesi ile TCK'nun faşizm kalıntısı olan antidemokratik 142. maddesi uyarınca yargılanan gerçekte siz değil, fakat henüz cenin iken doğmasına bile tahammül edilemeyen, bebeklik yaşında sanık sandalyesine oturtulan düşünce, yayın, bilim özgürlüğüdür. İnsanlık tarihinin karanlık ve uğursuz dönemlerinin talihsiz ürünü olan antidemokratik anlayış ve zihniyetler emekçi aydın ve tüm demokratların vicdan mahkemesinde kendine layık sanık sandalyesinde kendisini mahkûm ettirmişlerdir. Kongremiz, düşünce, yayın özgürlüğü ve demokrasi tarihimize geçecek bu dava nedeni ile öncüllerinize ve size destek ve dayanışmasını bildirmekten onur duyar ve saygılarını sunar.»

Maocuların Saldırıları İflasa Mahkumdur

«Maocu ideolojinin ve politikasının Marksist-Leninist öğretile uyummadığını söylemek, bugün artık yeterli değildir. Maocu ideoloji ve politikası, Marksist-Leninist öğretinin kesin düşmanıdır» (Leonid Brejnev'in, SBKP'nin 25. Kongresi'ne sunduğu Merkez Komitesi Raporu'ndan)

Maocu Pekin yönetiminin, Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti'ne karşı giriştiği hayasızca saldırı, Maoculuğun yayılcı ve hegemonyacı ideoloji ve politikasını değerlendirirken Marksist-Leninist teorisyen ve politikacıların öngörülerinde ne denli haklı olduklarını bir kez daha kanıtlamıştır. Hiç kuşku yok ki, bu saldırı başta ABD emperyalizmi olmak üzere dünya emperyalizminin yeni bir dünya savaşı alevlendirmek için sürdürdükleri insanlık düşmanı politikayla tam bir uyum içindedir. Nitekim SBKP Merkez Komitesi Politik Büro Aday Üyesi ve Sekreteri Boris Ponomaryov, Komünist Partilerinin Aralık 1978'de Sofya'da toplanan Uluslararası Teorik Konferansı'nda yaptığı konuşmada şöyle demişti: «Washington'daki NATO oturumunun ardından tüm değeri hesaplanarak "Çin kartı" oynanmaya başladı. Ve bu, artık salt politik demagoji ve SSCB ile öteki sosyalist ülkelere karşı karaçalma planında yürütülmüyor. Askersel-sanayi kompleksler de oyuna katılmışlardır. Böylelikle emperyalist ülkeler bir dünya savaşı başlatmak için son derece tehlikeli bir ocak yaratılmasına kendi elleriyle yardımcı oluyorlar. Ve buna karşı konmayacak olursa, doğuracağı sonuçlar insanlığı için eşi görülmedik ölçüde trajik olabilir.» Bu sözler söylendikten iki ay sonra 17 Şubat 1979'da Çin askeri birlikleri Vietnam topraklarına girdiler.

ÇİN SALDIRISINDAN ÖNCEKİ GELİŞMELER

Asya'da durumu elektriklendirmenin, Maocuların global stratejilerinin ana çizgisi olduğu biliniyordu. Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti dışişleri bakanı Nguen-Zuy-Çin, Çin'in Vietnam'a karşı harıl harıl harbe hazırlanmasını dünya barışı için doğrudan doğruya bir tehlike olarak nitelendirmişti. Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreteri Kurt Waldheim'a ve Güvenlik Konseyi Başkanı Abdulla Başır'a gönderdiği mesajda devamla şöyle denili-

yordu: «Çin makamları Vietnam-Çin sınırına yirmiye yakın tümen, pek çok tank ve başka silah yığmışlardır. Çin, Vietnam topraklarına hücumla dalma olaylarını sıklaştırmış, Kamboçya'da Pol-Pot rejimi kalıntılarını ülkedeki durumu gerginleştirmek için kullanıp, Güneydoğu Asya ülkelerini Vietnam'a ve birbirlerine karşı cephe almaya kışkırtmaktadır.»

Batının politik gözlemcileri de Çin Hindi üzerinde şimşek bulutlarını çoktan görmüşlerdi. Ama iktidarları ellerinde tutanlar bu bulutları dağıtmak için hiç de ivedi davranmadılar. Bunun tam tersi olarak, Çin'in Başbakan Yardımcısı Den Hsiao Ping'in «Vietnam'a ders veririm» biçimindeki tehditlerine karşı gösterdikleri tepkiye bakıldığında, ABD'nin belli çevreleri gerçekte Çin'i Vietnam'a karşı serüvenci eylemlere itmişlerdir. Örneğin bazı resmi kişilerin kulis demeçleri ancak bu biçimde değerlendirilebilirdi. Bu demeçler kışkırtma doluydu. ABD, Japonya ve bazı Batı ülkeler basını okurlarına şu fikri yutturmaya çabaladılar: Efendim, bugün sorun Çin'in Vietnam'a saldırıp saldırmayacağı değil, bu saldırının ne zaman yapılacağıdır.

Bir çeşit onay olan bu yazılar bu saldırıyı nasıl yapmanın da yollarını öğretiyor gibiydi. *Asahi Evening News* (Japon gazetesi) muhabirinin bildirdiğine göre Çinliler, Amerikan resmi görevlilerinin fikrine dayanarak, galiba 1962 yılında Hindistan sınır savaşında kullandıkları taktiği seçeceklerdi. Pentagon Şahinlerine göre Çinliler, Vietnam topraklarına hemen 25 kilometre kadar dalar ve hemen de çekilebilirlerdi. Bu Japonyalı muhabir, Amerikan resmi görevlilerinin Çin'i harekete geçmeye iten, "yüksek sesle söylenen" fikirlerini de iletliyordu. Onlara göre, Çin Vietnam sınırına muazzam silahlı güç yığmış, Vietnam'ın savunma gücü ise ancak milisten ve inşaat müfrezelerinden ibaret kalıyordu. Bu yumuşama düşmanlarına göre, bu güçler mevzilerini savunamazlardı.

Ayrıca, bölgenin öteki ülkelerinden de, yani Endonezya'dan, Filipinler'den, Tayland'dan ve hatta Japonya'dan endişeli sinyaller gelmekteydi. Asyalılar Maocu liderlerin hegemonyacı planlarının uygulanmasını kendi sırtlarında daha önce denemişlerdir. Örneğin yitirilmiş toprakların geri alınması deneyimi. Bilindiği gibi Çin 1962 yılında Hindistan'a karşı silahlı eyleme girişerek toprak işgal etmişti. Beş yıl önce Çin Parasel adalarını ilhak etti. Maocular Japon Senhaku adalarında, Vietnam'ın Spratlı adaları ve başka devletlerin muazzam toprak ve sularında hak iddia ediyorlar.

Bu politika, Mao'nun varislerinin «Büyük dümencinin devrimci dış politika çizgisi»ne uymaya devam etmek niyetinde olduklarını açıkça ilan etmek demektir. Bilindiği gibi Mao Tse Tung dünya egemenliğini kurma seferine Güneydoğu Asya'yı işgal etmekle başlamaya çağırıyordu.

SALDIRI VE SONRASI

Tüm bu gelişmelerin ve Sosyalist Vietnam'ın Maocuların militarist sürüsüne katılmayı kesinlikle reddetmeleri sonucunda Pekin liderleri, emperyalist bağlaşıklarıyla birlikte kendilerini iflasa sürükleyecek serüvene atıldılar. 17 Şubat 1979'da Vietnam'a saldırdılar, toprakları işgal ettiler. Öldürmeye, yakıp yıkmaya başladılar. Ancak, karşılarında dünya sosyalist sisteminin kopmaz bir parçası, Sovyetler Birliği'nin doğal bağlaştığı, savaş görmemiş tek bir kuşağı olmayan bir Vietnam'la karşılaştılar. Onbinlerce kayıp verdiler. Geçen savaşın yaralarını onarmaya, sosyalist kuruculukta başarılar sağlamaya başlayan Sosyalist Vietnam'a da yarası kolay kapanmayacak zararlar verdirdiler.

Bu aşağılık saldırıya, tüm dünya barışsever güçleri karşı çıktılar. Çin elçilik ve konsolosluklarının önünde protesto gösterileri düzenlendi. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere tüm öteki sosyalist ülkeler Vietnam'la olan dayanışmalarını sonuna kadar sürdüreceklerini, her türlü desteği göstereceklerini açıkladılar. Gösterdiler de...

Çin saldırısı, etkin Vietnam direnişi karşısında bugün birliklerini geri çekmeye başlamıştır. Ancak bu kez Çin, birliklerini Laos sınırına yığmaktadır. Çin Hindi'ndeki çatışma ocağı yatışmamıştır. Vietnam'da seferberlik hali sürmektedir. Vietnam hükümeti tüm halkı Çin askeri birliklerine karşı direnişe çağırmıştır.

Vietnam'la uluslararası dayanışma eyleminin boyutları genişlemekte, Maocu politika, tüm ilerici ve barıştan yana güçler tarafından lânetlenmektedir. Sorunun çözümü kısa erimde, çatışmanın hemen durdurulması, bölgedeki ve tüm dünyadaki barışsever ülkelerin Maocu politikayı kesinlikle mahkûm etmeleri ve etkin önlemler almalarıyla mümkündür.

Hangi toplumsal sisteme bağlı olursa olsun, tüm devletlerin barış içinde yanyana yaşama ilkesinin, bu Leninci ilkenin yaşama geçirilmesi, yumuşamanın geri döndürülemez niteliğinin derinleştirilmesi ve bu yolda en somut adım olacak olan silahsızlanma alanında ilerleme kaydedilmesi, yeni bir dünya savaşı alevlendirmek isteyen emperyalistlerin ve onların bağlaştığı Maocuların planlarını bozguna uğratacak en etkin silahtır.

SBKP MK Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyum Başkanı Leonid Brejnev Moskova'da seçim bölgesi seçmenleriyle görüşürken şöyle demiştir: «Çin yöneticilerinin tutumu emperyalist politikayla gittikçe daha çok birleşiyor. Küçük komşu bir ülke olan sosyalist Vietnam'a karşı eşi görülmemiş küstahçasına, eşkiyaca saldırılarıyla bugünkü Çin yöneticileri, bütün dünya karşısında büyük devletçi hegemonyacılık politikalarının sinsî saldırgan özünü tüm olarak ortaya koydular. Sovyet halkı dünyanın tüm barışçı halklarıyla birlikte, Vietnam'a karşı Çin

saldırısına derhal son verilmesini, son askerine kadar bütün müdahaleci askersel güçlerin Vietnam topraklarından geri çekilmesini talep ediyor. Kardeş Vietnam halkıyla dostluğumuz uzun yıllar boyunca eylemde sınanmıştır ve Vietnam halkı için bu çetin anda kendisiyle tümü tümüne bir dayanışma halindeyiz ve hiç kimsenin kuşkusu olmasın ki, ülkelerimizi, birbirimizi birbirine bağlayan dostluk ve işbirliği anlaşmasına Sovyetler Birliği bağlı kalmaktadır. Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti adil, soylu bir savaşa veriyor. Yeryüzünün tüm namuslu ve barışçı güçleri ondan yanadır. Onun için Vietnam'ın davası yenilmezdir, saldırganların niyetleri iflasa mahkûmdur.»

Brejnev'in bu sözleri tüm ilerici insanlığın düşüncelerini ve istemlerini dile getirmekte ve kalıcı, adil bir dünya barışının sağlanması savaşında bize esin kaynağı olmaktadır.

MAOCULAR, GERİCİ VE FAŞİSTLERLE LİZBON'DA ORTAK BİR TOPLANTI YAPTILAR

Geçtiğimiz Mayıs ayında Portekiz'in başkenti Lizbon'da yapılan bir toplantıda, çeşitli Avrupa ülkelerinden 51 muhafazakar (hıristiyan demokrat), faşist ve maocu parti ve grubun bir araya gelerek "Rus emperyalizmine karşı birleşme"nin yol ve yöntemlerini tartıştıkları öğrenildi.

Portekiz Hıristiyan Demokrat Partisi Sekreteri Nuno Abecassis ile maocu Portekiz Partisi (PKP-ML) Genel Sekreteri Alvaro Vasconsalos'un hazırlık komitesini oluşturdukları toplantıya, 37 adet muhafazakar, monarşist ve faşist parti ile 14 adet maocu parti katıldı.

Toplantının başkanlık divanında şu kişiler yanyana yer almıştı: Fransız Hıristiyan Demokrat Partisi (CDS) Başkanvekili J. M. Daillet, maocu İtalyan partisi (PCUI) Genel Sekreteri, onun yanında da Milano'lu Hıristiyan Demokrat milletvekili Massimo de Carolis. (Bu kişi 1970'lerin başında İtalya'da ortaya çıkarılan bir sağ darbe girişiminin önderlerindendi ve neofaşistlerle işbirliği yaptığı için hakkında tutuklama kararı alınmıştı.)

Toplantıya katılan başka karaünlü isimler arasında şunlar var: İspanyol aşırı sol partisi (ORT) Politik Büro üyesi Amancio Cabrero, sağcı İspanyol partisi (UCD) yetkilisi Luiz Gomez, Yunanlı maocu Petros Stangos, İskoçya maocu parti yöneticisi Tom Murray, İngiliz Muhafazakar Parti temsilcisi ve aynı zamanda bu partinin aşırı gerici başkanı Margaret Thatcher'in sağ kolu Matthews Parris, Sovyet kaçağı Grigeronko, Alman maocu partisinin yayın organı Rote Fahne yazarı Willi Jasper, Alman Hıristiyan Demokrat Partisi dış ilişkiler sorumlusu Rudolf Wagner

ve maocu **Aydınlık** lideri Doğu Perinçek'in F. Almanya'daki sağ kolu **YILDIRIM DAĞYELİ**.

İşte tüm bunlar ve benzeri kişiler Lizbon toplantısında ortak düşmanları olarak kabul ettikleri "Rus emperyalizmi"ne karşı nasıl birleşeceklerini, birlikte antikomünizmi nasıl etkinleştireceklerini tartıştılar.

Lizbon toplantısı maocuların antikomünizmi yıllardır sürdüren muhafazakâr ve faşist güçlerin kervanına katıldığının en somut bir göstergesidir.

**

5

Irak'da Gelişen Olumsuz Süreçler

Irak'ın ilerici, ulusal-yurtsever güçleri arasında son zamanlarda gelişen olumsuz ilişkiler, yalnızca ülkede değil, aynı zamanda Arap dünyasında ve uluslararası planda yakından izlenmektedir.

Emperyalistlerin ve onların Siyonist ve gerici bağlaşıklarının çılğınca faaliyetleri sonucunda bu bölgede durum daha da dikkati çekmektedir. Emperyalizm ve bağlaşıkları Arap ulusal kurtuluş hareketine, bu hareketin çeşitli güçlerinin başarılarına ve herşeyin üstünde de ilerici Arap rejimlerine karşı tertiplerini artırmışlardır. Gelişmekte olan olumsuz dengeyi yeniden düzeltebilmek için bölgede bulunan her ülkede ilerici güçler arasındaki bağlaşıklık biçimlerini ilerletmek ve güçlendirmek, öte yanda bir bütün olarak Arap dünyasında bu doğrultuda pratik adımlar atmak zorunluluğu kendini duyurmaktadır.

Irak Komünist Partisi, Irak'daki ve kendi sınırlarının ötesindeki Arap ulusal hareketinin deneyimlerine dayanarak, ülkede devrimci sürecin ortaya koyduğu görevleri başarılı bir biçimde çözebilmek ve herşeyin üstünde de toplumsal değişiklikleri uygulayabilmek için yurtsever partiler ve güçler arasında bağlaşıklık kurma sorununu incelemiştir. Emperyalist, Siyonist ve gerici güçlerin ulusal kurtuluş hareketini hedef seçtikleri bu dönemde bağlaşıklık sorunu önem kazanmıştır.

Ne var ki, Irak'daki halk yığınları bu bağlaşıklığı, yurtsever güçler arasındaki savaş birliğini denemiş bir silah olarak görürken, düşman güçler kendi paylarına bu ilişkilerin zayıflamasını, çürümesini ve çözülmesini istemektedirler. Yurtsever güçler ara-

sında uyumsuzluk ve çatışmalar yaratarak, ikinci dereceden sorunları öne çıkartarak kendi ikiyüzlü planlarını uygulamaya çalışmaktadırlar.

İşte bu yüzden emperyalizm ve onun Siyonist ve gerici bağlaşıkları yurtsever partilerin ve güçlerin bağlaşıklığına saldırarak, tertipler düzenleyerek bu güçler arasında bölünme yaratmayı ummaktadırlar.

Irak Komünist Partisi, İlerici Ulusal Yurtsever Cephe'nin ilkelerini aktif bir biçimde savunarak yaşama geçirmek istemesine karşın Irak'da olumsuz süreçler gelişmektedir. Parti'nin örgütlerine, üyelerine, dostlarına ve yayın organlarına karşı saldırılar düzenlenmektedir.

Bu baskı kampanyası, tutuklamalar, kovuşturmalar, gözaltına almalar, işkenceler biçiminde sürüyor. Şimdiye kadar binlerce komünist ve sempatizan böylesi baskılara uğramış, kimileri işkenceler sonunda yaşamlarını yitirmişlerdir. Artan baskılar 21 Kasım 1978'de, 1963'den bu yana emekli olan bazı eski subayların tutuklanmasıyla yeni bir aşamaya ulaşmıştır. Bunların arasında; Irak Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi Süleyman Yusuf, Parti yayınevini eski yürütüm üyesi Kemal Numan, Parti basımevinin yöneticisi Ahmet Şefik, dağıtım örgütünün sekreteri Ameyin Teyhan, ayrıca büro personeli olarak çalışan Nuh Ali El Rubai, Fahri El Alusi, Said Kadem Muhtar, Hamid el Hatib vardır. Bu ve öteki tutukluların yaşamları ciddi olarak tehlikeydedir. Uzun yıllar Irak'ın ulusal bağımsızlığı için, demokrasi ve toplumsal ilerleme için yiğitlikle çalışan bu devrimciler ölüm tehlikesiyle karşı karşıyadırlar.

Irak komünistlerine karşı girişilen bu baskılar yeni değildir ve iki yıla yakın bir zamandır artan bir biçimde sürüyor. Bu kampanyaya, hem Irak içinde hem de dışarıda resmi ve gayri resmi yığınsal haberleşme araçlarıyla yürütülen ideolojik bir kampanya da eşlik etmektedir. Bu kampanyanın amacı en başta Parti'nin yığınlar arasındaki etkinliğini zayıflatmak ve kırmak ve sonunda onun politik, ideolojik ve örgütsel bağımsız rolüne son vermektir.

Bu kampanyaya bağlı olarak Irak Komünist Partisi ile Arap Baas Sosyalist Partisi arasındaki bağlaşıklık ilişkileri de kuşkusuz zayıflamış ve bunun sonucunda Ulusal Yurtsever Cephe'nin ülke yaşamındaki sınırlı etkinliği daha da azalmıştır.

Bu olumsuz gelişmeler özerk Kürdistan bölgesini de içermektedir. Burada özerklik yasasının uygulanması sürüncemede kalmış, baskıcı önlemler, yöntemler yoğunlaşmıştır.

Bu gelişmelerin emperyalist, Siyonist ve gerici girişimlerin Arap ulusal kurtuluş hareketine karşı yoğunlaştığı bir dönemde olması rastlantı değildir.

Bu dönem içinde Irak Komünist Partisi yönetimi, ülkede ileriyeye dönük bir gelişmenin önündeki engelleri, bütün bu olumsuz-

lukları Baas Sosyalist Partisi yönetimiyle ve hükümetle diyalog içinde çözmek için çaba harcamıştır. Parti, genel politikasında ve çalışmalarında Baas Sosyalist Partisi'yle Ulusal Yurtsever Cephe'de yer almaları olgusundan, Parti'nin 1976 yılındaki Üçüncü Ulusal Kongresi kararlarından hareket etmiştir.

Irak Komünist Partisi'nin bütün bu çabalarına karşın 1978 ilkbaharından bu yana anti-komünist baskı kampanyası yoğunlaşmış, daha geniş boyutlar almıştır. Bu kampanyanın planlanması ve yürütülmesi üstüne, genel ve topyekûn bir karakter kazanması üstüne bazı veriler vermek yararlı olacaktır. Aşağıda sayılan adımlar devlet organlarınca, Baas parti örgütlerince, sendika ve öteki yığın örgütlerince alınan önlemleri kapsıyor :

1 — Ulusal Cephe'nin Yüksek Komite toplantıları durdurulmuş, genel sekreterlik toplantıları ertelenmiştir.

2 — Devlet ve Baas partisinin enformasyon araçlarıyla, Irak içinde ve dışında Irak Komünist Partisi'nin politikasına karşı, komünistlere karşı girişilen baskıyı haklı çıkarmak amacıyla yürütülen yoğun antikomünist ve anti-Sovyetik kampanya.

3 — Irak Komünist Partisi'nin yayınlarına karşı baskılar: Bu yayın organlarının dağıtımının kurumlarda, okullarda, fabrikalarda okunmasının engellenmesi, kitapçılarda ve bir sıra yörede satılmasının yasaklanması, bu yayınları dağıtan, yayan işçilere karşı girişilen baskılar, gönüllü dağıtıcıların tutuklanması ve saldırıya uğraması, Irak komünist yayın organlarına verilen reklamların kısıtlanması, bu baskılara örnektir.

4 — Irak Komünist Partisi bürolarına karşı girişilen baskılar: bu büroların çalışmasının, girip çıkanların, telefonların izlenmesi, çalışmaların engellenmesi,

5 — Geçici Anayasa'daki ilkelerle, haklarla uyuşmayan yasaların uygulanması :

a) Baas Sosyalist Partisi'yle bağlı olan demokratik yığın örgütlerinin dışındakilerin yasaklanması, bu örgütlere üye olanların cezalandırılması,

b) Irak resmi organları ve resmi öğrenciler birliğince onaylanmayan Iraklı komünist öğrencilerin yurtdışında okuması yasaklanıyor, buna karşı çıkanlara 5 ile 15 yıl arasında ceza veriliyor.

c) Ordu içinde politik çalışmayı yasaklayan, bunu yalnızca Baas Sosyalist Partisi üyelerinin çalışmasıyla sınırlayan kararların bir grup ilerici genci (30 kişi) kurşuna dizmek için gerekçe olarak kullanılması. Bu ilerici güçler ordu içinde politik çalışma yaptıkları kanıtlanmaksızın kurşuna dizildiler.

d) 1968'den bu yana, yani yasanın çıkmasından 10 yıl öncesini kapsamak koşuluyla, emekliye ayrılmış olan bir askerin, subayın, Baas Sosyalist Partisi'nden başka bir politik partiye girmesi ve o yönde politik çalışma göstermesi ölüm cezasıyla yasak-

lanmıştır. Bu yasa şimdi sivil yaşamda işçi, köylü, memur, mühendis vb. olarak çalışan binlerce yurttaşı kapsıyor ve büyük kısmının politik yaşamdan geri çekilmesine, yurt dışına çıkmasına neden oluyor.

e) Baas Sosyalist Partisi'nden ayrılan bir kimsenin başka bir politik partiye üye olmasını veya böyle birisinin başka bir partiye üye kazandırılmasını veya Baas Sosyalist Partisi'ne üye olan birisinin eskiden başka bir partiyle olan bağlarını saklamasını ölüm cezasıyla yasaklayan bir yasa daha çıkarılmıştır.

Bütün bu yasalar en başta Irak Komünist Partisi sempatanlarını yalan suçlamalarla yargılamak için gerekçe olarak kullanılıyor.

6 — Fabrikalarda, okullarda, atelyelerde, üniversitelerde, değişik kurumlardaki Baas Sosyalist Partisi örgütleri buldukları yerlerdeki komünistleri saptıyor, listelerini çıkarıyor, onlara baskı yapma, onları yıldırma yoluyla Baas Sosyalist Partisi'ne kazanmaya veya Irak Komünist Partisi'ne karşı casusluk yapmaya zorluyor, ya da Irak Komünist Partisi'nden çıkmaları, tersi durumda ağır cezalara uğrayacakları yolunda korkutmaya çalışıyor. Devletin güvenlik organları da bu yolda kullanılıyor.

7 — Tanınmış komünistleri ve tanınmış ilerici kişileri hükümet organlarından, bakanlıklardan, eğitim alanındaki, radyo ve televizyondaki görevlerinden almak ve kendi yeteneklerine uygun olmayan işlere vermek.

8 — Fabrikalarda, işletmelerde komünistlere iş vermemek,

9 — Birçok enstitülere ve okullara Baas Sosyalist Partisi üyelerinden başka kimseleri almamak. Bu önlemler ortaokullara kadar yürütülüyor ve eğitim olanaklarının yalnızca Baas Sosyalist Partisi üyelerine sınırlı kalması sonucunu veriyor. Bununla atbaşı olarak komünist ve ilerici öğretmenlere karşı geniş bir kampanya yürütülüyor. Tüm okullarda, okul kitaplarının içeriği değiştiriliyor.

Böyle bir ortamda sendikaların ve yığın örgütlerinin üyeleri olan komünistlere karşı da baskılar yoğunlaştırılıyor.

Komünistler tutuklanıyor, işkence görüyorlar. Bu anti-komünist kampanya sırasında insanlık onuruna sığmayan, çağ dışı, insanı aşağılayan işkence yöntemleri uygulanıyor. Bunlar: Faşist Şili'de, 12 Mart'ta Türkiye'de uygulanan işkencelerin benzeri uygulamalardır. Elektrik işkencesi, insanların başlarını tuvaletlerin deliklerine tıkma, işkence edildikten sonra merdivenden yuvarlama, çıplak olarak insanları açık havada gaz bidonlarına bağlamak, insanları aşağılayan işler yapmaya zorlama, elektrikli âlet ya da sigara ile vücudun değişik bölümlerini özellikle hassas ve seks organlarını yakma, kerpetenle vücudun organlarını koparma, makat kısmına şişe sokarak yırtma, el ve ayak tırnaklarını sökme, tutukluyu tecavüzle tehdit etme, kendi önünde karısı ya

da ailesinden başka birinin ırzına geçmekle tehdit etme, yurttaşları terörize etmek için sokaklardan insan kaçıрма ve dayak atma, ölümle tehdit etme bunlar arasındadır.

İşkence birçok durumda tutuklu bayılıncaya ya da tıbbi müdahale gerektirinceye dek sürmektedir. İşkence tutuklu kendine geldikten ya da tıbbi yardım gördükten sonra sürdürülmektedir. Ve bazı tutukluların birkaç kez hastaneye götürüldükten sonra yeniden işkence gördükleri saptanmıştır. Bu arada, psikolojik işkence de çeşitli yollarla sürdürülmektedir. Ailelere ardı arkası gelmeyen telefonlarla baskı yapılmaktadır.

Bu baskılar bazı yurttaşların intiharına yol açmıştır. 1978 Eylülü ortalarında, bir demiryolu işçisi olan Kadim Halaf kendini yakarak öldürmüştür. Basra'da komünist bir kadın intihara teşebbüs etmiş ancak hastaneye kaldırılarak kurtarılmıştır. Basra'da işçi olan Hamid Ati ve Dakuba'da demirci olan Adnan Abdülcabbar işkencelerin sonucunda ölmüşlerdir.

Irak Komünist Partisi'ne, onun örgütlerine, üye ve sempati-zanlarına uygulanan bu barbarca işkencelerin tam sayıları, tüm ayrıntılar Irak, Arap ve uluslararası kamuoyu önünde açıklansaydı Irak'ın ilerici ülkelerin saflarında kalmasını isteyen herkesi kuşkusuz şoka uğratırdı.

Komünistlere ve ilerici güçlere karşı girişilen bu baskıların, Irak'ın Arap dünyasında ve uluslararası arenada saygınlığını azaltacağı açık bir gerçektir. Bu gerçek Baas Sosyalist Partisi yöneticilerine değişik düzeylerde ve Ulusal Yurtsever Cephe Örgütü'ne birçok kez duyurulmuştur. Ama Baas Sosyalist Partisi yönetimi önemli iç ve dış sorunlar üstüne, görüş ayrılıkları üstüne demokratik bir anlayışla, bütün ulusal güçlerin birliğini öne alarak bu konulara eğilecekleri yerde, IKP'ne karşı girişilen eylemleri örtbas etmek veya haklı göstermek amacıyla yoğun bir kampanya başlatmayı yeğlemişlerdir. Politik ayrılıkları öne çıkartarak, Irak Komünist Partisi'nin konumlarını çarpıtarak biçimsel bir açıklama yapmışlar, Baas Sosyalist Partisi'nin, hükümet katlarının antikomünist bir politika uygulamadığını, ulusal cephenin ve Irak Komünist Partisi'yle bağlaşıklığın süreceğini belirtmişlerdir. Ama aynı anda Baas Sosyalist Partisi sıralarında, Irak Komünist Partisi'nin bir bağlaşıklık olmaktan çıkarak düşman durumuna geldiği yolunda eğitim çalışmaları başlamış, yine bu çalışmalarda toplumda tek bir ideolojinin yani Irak'ta tek bir partinin olması zorunluğu vurgulanmıştır. Bu da Komünist Partisi'nin ve öteki partilerin ve Cephe'nin varlığının yadsınması anlamına gelmektedir. Irak Komünist Partisi'ne karşı yürütülen yıkıcı kampanya böyle bir çerçevede yapılıyor. Buna bağlı olarak Irak Komünist Partisi yöneticilerine karşı, ona duyulan güveni sarsmak amacıyla bir karalama kampanyası sürdürülüyor, döneklere, resmi ajanlardan komünist adını kullanarak "çekirdekler" oluşturmak

isteniyor. Bunun yanı sıra "Marksist-Leninist parti", "devrimci işçi partisi" ... gibi daha önceden çatıştırılmış partilerin açıklamaları ne idüğü belirsiz ögelerce tam bir özgürlük içinde dağıtılıyor. Sonra da bunlar Irak Komünist Partisi'nin politikasını, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerin, dünya komünist hareketinin politikasını karalamak için gerekçe olarak kullanılıyor.

Irak'ın değişik bölgelerinden gelen haberler, kampanyanın geniş boyutlarla yürüdüğünü gösteriyor. Kampanyanın amaçları ve onu yöneten güçler bellidir. Irak Komünist Partisi'ne karşı yönelen bu kampanya Irak Komünist Partisi'yle Baas Sosyalist Partisi arasındaki, 1973'deki cephe anlaşmasının bağlandığı zaman uyushmuş noktalardaki ayrılıkların derinleştirilmesi koşullarında yürütülüyor. Bu noktalar arasında Baas Sosyalist Partisi'nin cephe içindeki rolü, cephedeki her partinin ideolojik, politik ve örgütsel bağımsızlığı, Filistin sorununda alınacak konum gibi konular vardır.

Cephe anlaşmasının imzalanmasından sonra ortaya çıkan yeni anlaşmazlık noktalarından bazıları da şunlardır: Etiyopya rejimine karşı ve Eritre sorununa karşı tutum, Suriye'deki duruma karşı ve Filistin Direniş ve Kurtuluş Örgütü'ne karşı tutum, İsrail Komünist Partisi'ne karşı tutum, Irak'ta Kürt halkının ve ulusal azınlıkların ulusal haklarının pratikte kaldırılması.

Kısacası Baas Sosyalist Partisi artık propagandasında ve pratik eylemlerinde Irak Komünist Partisi'ni bir düşman parti olarak görmeye başladı. Ulusal Yurtsever Cephe'nin eylemlerinin dondurulması, giderek daha tehlikeli eylemlerle yürütülen bugünkü anti-komünist kampanyaya girişilmesinin arkasında bu yatıyor.

Böylesi bir durumda Baas Sosyalist Partisi, Irak Komünist Partisi'ni bir de dünya komünist ve işçi partilerinden, ilerici güçlerden, bu terör dalgasına karşı yardım ve destek istediği için eleştiriyor. Bu enternasyonalist desteği "dışarda devrime karşı yürütülen kampanya ve sosyalist devletlere, komünist partilerine kışkırtma çabası" olarak nitelendiriyor. Böylesi provokatif bir açıklamayı, Irak Komünist Partisi örgütlerine, yöneticilerine dağıtıyor.

Bu kampanya ülkede ilerici gelişmenin durduğu, toplumu geliştirmek, halkın yaşamını iyileştirmek için çabaların azaldığı, temsil edici demokratik kurumların çabalara karşın oluşturulmadığı koşullarda yürütülüyor. Gerici güçlerin toplumun her alanında eylemlerini artırdıkları açıkça gözleniyor.

Yasal organların yetkileri zayıflarken Anayasal demokratik ilkelerle bağdaşmayan yeni önlemler uygulamaya konuluyor.

Ülkenin yaşamında değişik alanlarda ortaya çıkan olumsuz gelişmeler, özellikle özerk Kürdistan bölgesinde yoğunluk kazanıyor. Burada verilen sözler yerine getirilmeyip tersine olağanüs-

tü durum önlemleri daha da ağırlaştırılıyor ve yaygınlaştırılıyor. İnsanlar oturdukları bölgelerden alınıp başka yerlere yerleştiriliyor. Bu uygulama giderek yoğunlaşıyor. Kürt halkı, yaşamak ve çalışmak için zorunlu koşulların bulunmadığı konutlarda ve koşullarda yaşamak zorunda bırakılıyor.

Bu durumda Irak Komünist Partisi'yle, sempatizanlarıyla ve tüm ilerici güçleriyle enternasyonalist dayanışmayı yükseltmek, baskı ve koğuşturmalara hemen son verilmesini istemek, tüm ilerici güçlerin, insan haklarını savunan herkesin ertelenmez görevi oluyor. Irak hükümetine protesto mesajları yollamak, Irak dışındaki elçiliklere bu yolda başvurular yapmak, yığnsal gösteriler düzenlemek pratik eylemler arasındadır.

Gün geçtikçe önemi ve etkisi artan ve somut biçimlere bürünen enternasyonalist dayanışmanın ve Irak'daki komünistlerin ve tüm ilerici güçlerin çabalarıyla Irak'da demokratik bir ortamın sağlanacağına, ülkede ilerici gelişmenin daha derinleştirileceğine ve geri döndürülemez hale getirileceğine, geçmiş deneyimleri görerek yürekten inanıyoruz.

*
**

6

Afganistan'da Ulusal Demokratik Devrim Gerçekleşmiştir

Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Özel Oturumu'nda söz alan Afganistan delegesi, ülkesinin ve halkının kalıcı ve adil bir dünya barışının savunulmasında aktif olarak çalışacağını bildirirken, o güne dek Afganistan konusunda yayılmasına çalışılan yalan ve iftiraları da yanıtıyor ve şöyle diyordu: «Afganistan'da bir darbe değil, ulusal demokratik devrim gerçekleşmiştir.»

27 Nisan 1978 tarihinde Afganistan'dan dünyaya yayılan haberler üzerinde çok spekülasyonlar yapıldı. Bu spekülasyonlar ülkemizde de etkin oldu. Genellikle gerikalmiş bir ülke olarak tanıdığımız Afganistan'da ordunun yönetimi ele aldığı, bir darbe yapıldığı ve kralın akibetinin belli olmadığı söyleniyordu. Daha sonra Afganistan'da nelerin olduğu açığa çıktı. Özellikle 1 Mayıs'ın resmi bayram olarak ilan edilmesinden sonra CİA, Pentagon patentli ve Pekin damgalı haberler, "Kremlin'in yeni bir devrim ihraç ettiğini" yaymaya çalıştılar.

Kuşkusuz bütün bu iftira kampanyaları, bir tek şeyi, Afganistan halkının uzun yıllar boyu süren savaşımını küçümsemek, yok saymak çabasını taşımaktaydı. Dünya üzerinde etkinliğini her geçen gün yitiren emperyalizm ve gerici güçleri, Afgan halkının direnişini kullanarak onun gerçek dostu ve komşusu olan Sovyetler Birliği'ni de karalama kampanyalarını yine piyasaya sürmüşlerdi.

ÜÇ BAĞIMSIZLIK SAVAŞI

Afganistan halkı, İngiliz emperyalistlerine karşı üç bağımsızlık savaşı vermiştir. 1838-1842, 1878-1881 ve 1919 yıllarındaki bu savaşlar İngiliz emperyalizmine, bu ülkeyi artık eskisi gibi sultas altında tutmasının olanak dışılığını gösterdi. 1919'daki savaştan sonra ülke içindeki gerici güçlerine karşı hareketler de güç kazanmaya başladı. 1919'dan sonra Kral Emanullah'ı iktidara getiren Genç Afganlar Hareketi, Han'lığı, Samindarlığı (toprak sahipliği) ve vakıfları yasakladı. Kadınların eşitliği ve tek eşli evlilik yasalaştırıldı. Ekonomik alanda ise, ülkenin ticaretini koruyucu önlemlere ağırlık verildi. Tüm çocuklara okuma zorunluğu kondu.

1924-1925 yıllarında bu gelişmelere karşı çıkan gerici-feodal güçler ağır bir yenilgi ile karşı karşıya kalınca, İngiliz emperyalizmi bir kez daha kolları sıvadı ve 1928-1929 yıllarında Emanullah yönetimine son verdi. Emanullah'ın halk tarafından desteklenmesi pek olanaklı değildi. Çünkü reform hareketi, yukarıdan aşağı yapılmış ve vergilendirmedeki bazı hatalar sonucunda halkın yaşam düzeyinde düşüşler olmuştu. Bu yüzden emperyalizm, kitlelerin büyük direnciyle karşılaşmadı.

15 Ekim 1929 tarihinde İngiliz emperyalizminin uşağı olan Nadir Şah iktidara geldi. Nadir Şah hanedanı, 27 Nisan 1978 tarihine kadar da işbaşında kaldı.

VIŞ SALMAN (UYANMIŞ GENÇ İNSANLAR) HAREKETİ

Afganistan tarihinde Viş Salman Hareketi ile Parlamento'nun 7. Oturumu'nun özel bir yeri vardır. 1946-1952 yılları arasındaki bu dönemde parlamento içi muhalefetle parlamento dışı muhalefetin bütünleşmesine tanık olunmuştur.

Bu dönemde yayımlanan **Vatan** ve **Angar** adlı radikal gazeteler, Zahir Şah iktidarına son verilmesini, demokratik hak ve özgürlüklerin tanınmasını ve kralın amcalarından Mahmut Şah'ın yeni bir hükümet kurmasını talep etmekteydiler. ABD firmalarından **Morrison** ile imzalanan kredi anlaşmasının halka açıklanması ve bu şirketin millileştirilmesi isteniyordu. Zahir Şah, Viş Salman hareketinin önde gelenlerini tutuklamak, parlamentoyu feshetmek, **Vatan** ile **Angar** gazetelerini yasaklamak ve ülkede baskı ve terör estirmekten başka çare bulamadı.

Viş Salman hareketi, tek bir parti hareketi değildi. Bu, ülkede burjuva demokratik hak ve özgürlüklerin kurulmasını talep eden çeşitli akım ve politik görüşlerden oluşan bir cephe niteliğindedir. 1960'larda bu hareket daha da güçlendi. Demokratik Halk Partisi (yeni tip parti), İlerici Demokratlar (sosyal demokratlar), Afgan Millet Partisi (aşırı milliyetçiler) ile Taraki (yazar, ulusal demokratik devrimin önderi) ve Babrak Kemal (sonradan devrimci harekete ihanet eden öğrenci lideri) gibi kişilerin oluşturdukları Viş Salman hareketi, 1960'larda büyük başarılar sağladı ve demokratik özgürlüklerin bir bölümünün yeniden tanınmasında etkin oldu.

AFGANİSTAN DEMOKRATİK HALK PARTİSİ

1 Ocak 1965, Afganistan tarihinin dönüm noktalarından birisidir. Bu tarihte, 27 Nisan 1978 Devrimi'ni yürüten ve yöneten Afganistan Demokratik Halk Partisi kurulmuştur.

1950'ler boyunca ülkede gerçekleşen değişimler, işçi sınıfının nicel ve nitel olarak güç kazanması, ilerici aydınların bilimsel ve devrimci düşünceye yönelişleri ve ülkedeki sınıflar ayrışmasının hızlanması sonucu olarak kurulan parti, kısa sürede Afganistan işçi sınıfının, Afganistan emekçilerinin öncü partisi oldu.

Afganistan Demokratik Halk Partisi, Afganistan halklarının ilerici geleneklerine, anti-emperyalist savaşımına, gerici güçlere karşı verilen zorlu savaşlara sahip çıkmaktadır. Bu parti, demokratik merkezîyetçilik ilkesine göre örgütlenmekte, Marksist-Leninist fikirleri kendisine kılavuz edinmektedir. Bunun sonucu olarak da, Afganistan halklarının savaşımına sosyalist bir yönelel vermeyi başarabilmiştir.

HALK HAREKETİ GÜÇLENİYOR

1960'dan sonraki on yıl boyunca Afganistan'da işçilerin, köylülerin ve öğrencilerin ekonomik ve demokratik talepleri uğruna savaşimleri giderek güç kazandı. 1968-1969 grevlerinde artık yalnızca ekonomik talepler değil, politik talepler de söz konusu olmaya başlamıştı. Köylü hareketinin büyük boyutlara ulaşması, öğrenci gençliğin demokratik üniversite ve eğitim sistemindeki gerici yasalara karşı eylemleri ülkeyi sarsmaktaydı. Bütün bu eylemlerde ADHP başı çekiyor, bu eylemleri yönetiyordu.

Hükümet halkın bu şahlanışını yine baskı, şiddet ve terörle bastırdı. Ölüm çeteleri kuruldu. ADHP yöneticileri, militanları, üyelerine karşı yoğun bir saldırı, öldürme ve tutuklama kampanyası başlatıldı. İlerici kadınlara kezzap atılıyor, öğrenciler ve üniversite görevlileri "dinsiz" olarak damgalanıp vuruluyordu. 1971-1972 yıllarında 100 bin insan açlıktan öldü. Dışarıdan yardım ola-

rak gönderilen yiyecekler halka ulaştırılmıyor, yüksek rütbeli memurların kasalarını dolduran spekülasyon malları olarak stoklanıyordu.

1973 yılında ordunun ilerici kanadı bir darbe yaptı. Ülke Cumhuriyet adını aldı. Geniş halk yığınları, bu darbeyi büyük bir sevinçle karşıladılar. Darbeciler, sınıfları ortadan kaldırdıklarını, ulusal baskılara son verildiğini, geniş bir okuma-yazma kampanyasının açıldığını, toplumun bütün alanlarına demokrasi getirdiklerini ve bütün bunların gerçekleştirilmesi için de tüm «ulusal, ilerici ve yurtsever güçlerin cephesini kurduklarını» ilan ettiler.

DAVUD'UN KARANLIK GİRİŞİMLERİ

Afganistan Cumhuriyeti ilk günlerde darbeyi gerçekleştiren bir Merkez Komitesi tarafından yönetilmekteydi. Bu komitede subayların yanısıra siviller de görev almıştı. Ne var ki bir aristokrat olan Devlet Başkanı Muhammed Davud, Savunma Bakanı Rasuli, Maliye Bakanı Abdullah ve İçişleri Bakanı Abdülkadir İlah'ın desteğiyle ilerici subayların etkinliğini kırmaya ve cumhuriyet adına yapılan girişimleri halka karşı kullanmaya başladı.

Toprak reformu iğdiş edildi ve büyük toprak sahiplerinin yararına uygulamaya kondu. Krallık döneminde olduğu gibi, nüfusun % 2,1'i toprakların % 70'ini elinde tutmaya devam etti.

Okuma-yazma kampanyası durduruldu. Emekçilerin çocuklarının okuma olanaklarına yeniden set çekildi.

Ekonomik gelişme durdu. Çalışabilir durumdaki nüfusun % 20'si işsizlikle karşı karşıya kaldı. Bunlar İran'a, öteki Körfez ülkelerine iş aramaya göç ettiler. Bir bölümü de büyük toprak sahiplerinin köleleri olarak tarlalarda çalışmaya mahkûm edildiler.

Yozlaşma, rüşvet arttı. Cumhuriyet yöneticileri, eskisire cranla daha fazla rüşvet almakla tanındılar. 1977'deki sahte seçimler ve düzmece Anayasa çıkarılması da bütün bunların üzerine tuz biber ekti.

ADHP BUNALIMDAN ÇIKIŞ YOLUNU GÖSTERİYOR

Davud'un düzmece Anayasa girişimleri üzerine ADHP "Ulusa Çağrı" başlıklı bir bildiri ve demokratik bir Anayasa tasarısı yayımladı. Davud Han bu çıkışlara karşı baskı ve terörü artırdı. Türkiye'deki 141 ve 142. maddelerin benzeri olan 221 numaralı yasayı çıkardı. Bu arada içerdeki güçsüzlüğünü giderebilmek için İran'ın, Türkiye'nin, Pakistan'ın yer aldığı, NATO'nun Ortadoğu'daki faaliyetlerini üslenen CENTO'yla ilişki kurdu. Halkın direnişi her gün daha da güçlenirken Davud Han rejimi, idamları, işkenceleri ve baskıları artırıyordu.

17 Nisan 1978 tarihinde ADHP Merkez Komitesi üyesi yiğit devrimci Mir Ekber Haybar sokak ortasında hunharca katledildi. ADHP bu cinayetin 400 ADHP yöneticisine karşı başlatılacak olan bir katliamın başlangıcı olduğunu haberaldı. Afganistan halklarını harekete geçirdi. Haybar, 60 bin kişinin katıldığı görkemli bir cenaze töreni ile toprağa verildi. Törenden sonra ABD Büyükelçiliği ve Devlet Başkanlığı önünde büyük gösteriler yapıldı. Davud rejimi büyük bir tutuklama kampanyasına girişti.

ADHP yönetimindeki halk yığınları silahlanmışlardı. 27 Nisan 1978 tarihinde başkent Kabil'de yeniden büyük kitle gösterileri oldu. Bu kez silahlı milisler kentin kilit noktalarını tutmuşlar ve Başkanlık Sarayı'na saldırıya geçmişlerdi. Başkanlık Sarayı önünde kanlı çarpışmalar oldu. Birçok yurtsever ve ilerici burada can verdi. Kısa bir süre sonra da silahlı kuvvetler içindeki ilerici subaylar orduyu harekete geçirdiler ve devrim 10 saat içerisinde etkinlik kazandı.

SAUR (NİSAN) DEVRİMİ NASIL HAZIRLANDI

1973 yılında Davud'un önderliğinde yapılan darbeden sonra Afganistan Demokratik Halk Partisi Merkez Komitesi partinin örgütsel, teorik ve halk içindeki çalışmalarını yoğunlaştırma kararı aldı. Taraki'nin önerisiyle Merkez Komitesi, Hafizullah Emin'i parti ilkeleri temelinde, silahlı kuvvetlerdeki parti faaliyetlerini örgütlenme ödeviyle görevlendirdi. Silahlı kuvvetler içindeki parti çalışması yürütülmeye başlandıktan kısa bir süre sonra, partiye yakınlık duyan subaylar parti kadroları içinde örgütlendiler.

Hafizullah Emin silahlı kuvvetler içindeki parti çalışması hakkında Taraki'ye her hafta rapor veriyor onun yönergelerini alıyordu. Daha sonra silahlı kuvvetler içindeki olaylar Merkez Komitesi toplantılarına sunuluyordu.

Haftalık raporlardan ayrıca, yılda iki kez olmak üzere silahlı kuvvetler içindeki ana gelişmeler ve parti kadroları içinde örgütlenen subayların tam listesi yazılı bir rapor halinde Merkez Komitesi'ne sunuluyordu.

Afganistan Demokratik Halk Partisi'nin silahlı kuvvetler içindeki gücü gün geçtikçe gözle görülür bir biçimde arttı. Bu durum, partinin muhalifleri ve düşmanları arasında büyük kaygı yarattı. Gerici ögeler, aristokratlar, sahte aşırı solcular, toprak ağalarını destekleyenler, çürümüş bürokratlar, emperyalizmin uşakları ve oportünistler yıkıcı bir propaganda ile ADHP'ye saldırıyorlardı. Bunların başta gelen hedefi Hafizullah Emin'i ordu içindeki çalışmalarından yalıtılmak için ayağını kaydırmaktı.

Parti'nin silahlı kuvvetler arasındaki büyük etkisini dikkate alan Hafizullah Emin, 1976 yılında Taraki'ye sunduğu bir raporda ADHP'nin despotik Davud'dan politik erki ele alabileceği-

ni bildirdi. Taraki'nin önderliğinde, silahlı kuvvetlerdeki durum ve bununla bağlı olarak genel durum gözden geçirildi ve değerlendirildi. Davud rejiminin olası saldırıları ne olursa olsun devrim güpegündüz başlayacak ve politik erk Afganistan Demokratik Halk Partisi kanalıyla halka devredilecekti. Silahlı kuvvetlerin politik erki nasıl ele geçirecekleri ayrıntılı olarak planlandı ve 10 kez hazırlık provası yapıldı. Devrim 27 Nisan 1978 günü saat 9'da başlatıldı ve 10 saat gibi çok kısa bir süre içinde erk ele geçirildi. ADHP'nin utkusu aynı gün saat 19.00'da Afganistan Radyosu'ndan bir bildiriyle ilan edildi.

DEVİRİM SONRASI GELİŞMELER

Afganistan Demokratik Halk Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri, Devrimci Konsey Başkanı ve Demokratik Afganistan Cumhuriyeti Başbakanı Nur Muhammed Taraki, 24 Temmuz 1978 günü radyo ve televizyonda yaptığı konuşmada şöyle dedi: «Bazı kimseler bizim, bu büyük devrimi 10 saat içinde tamamlamış olduğumuz görüşündeler, ama size sorumlulukla duyuruyorum ki biz buna bir 35 yıl ve ondan sonra da 13 yıl süren örgütlü ve disiplinli bir parti çalışmasının sonunda ulaşabildik. ... Bu utku Afganistan Demokratik Halk Partisi'nin geçen 13 yıl içindeki başarılarının bir meyvası oldu.»

Taraki, konuşmasının diğer bölümlerinde, geçen 2,5 ay içindeki gelişmeleri özetledi. Demokratik Afganistan Cumhuriyeti'ni ilk olarak Sovyetler Birliği tanıdı ve "Saur" (Nisan) devrimini her yönden desteklediğini bildirdi. Şu anda Afganistan'daki halk hükümetini tanımamış tek ülke yoktur.

Demokratik Afganistan Cumhuriyeti'nin sosyalist toplulukla olan ilişkileri kardeşlik ve dostluk temelinde gelişmekte ve genişlemektedir. Afganistan'ın dış politikası bağılantısızlık, barış ve öteki devletlerin iç işlerine karışmama ilkelerine ve Birleşmiş Milletler Bildirgesi'nin desteklenmesine dayanmaktadır.

İç politika ile ilgili olarak hükümet, aşağıda sıralanan toplumsal-ekonomik değişimlerin gerçekleştirileceğini ilan etti: Demokratik bir toprak reformu yapılacak; ekonomide devlet sektörü güçlendirilecek; devlet aygıtına demokratik bir nitelik verilecek; ulusal sorun demokratik bir biçimde çözülecek; yenisömürgeciliğin ve emperyalizmin etkileri ortadan kaldırılacak; devlet aygıtında yer alarak halkın ve yurdun çıkarlarına karşı eylem yürüten karşı-devrimci ve anti-demokratik kişilerin işine son verilecek; silahlı kuvvetler güçlendirilecek; Afganistan halkının, yani işçilerin, köylülerin, subayların, zanaatçıların, erlerin, küçük tüccarların, aydınların, yurtsever din adamlarının, gezgin kabilelerin, küçük ve orta sınıf ve katmanların ekonomik, sendikal ve mesleki istemleri gerçekleştirilecek; kadınlara eşit haklar sağlanacak; endüstri alanındaki özel yatırımlar denetlenecek; fi-

yatların halkın çıkarlarına uygun düzeyde olması sağlanacak ve denetlenecek; genel, zorunlu ve parasız ilköğretim sağlanacak; vatandaşların sağlık hizmetlerinden parasız yararlanmaları garanti edilecek; işsizliğin ortadan kaldırılması için etkili önlemler alınacaktır.

ADHP Politik Bürosu üyesi Salih Muhammed Zeraî, **Barış ve Sosyalizm Sorunları** dergisinin Ocak 1979 sayısında yayımlanan "Afganistan'da Yeni bir Çağın Başlangıcı" başlıklı yazısında şöyle diyor :

«Afganistan'da gerçekleştirilen devrim yeni tip bir devrimdir. Bizim deneyimimiz şunu açıkça ortaya koymuştur: Eğer halk ilerici ideolojiyi ve ona uygun örgütleri benimserse, eğer köylülüğün ve işçi sınıfının en iyi evlatlarından oluşan bir parti yaratılır ve bu parti kendi saflarında sağ ve "sol" oportünizme karşı mertçe savaşım yürütürse, eğer parti silahlı güçler arasında çalışır ve ordu saflarına ilerici ideolojiyi iletirse, eğer subaylar köylü ve işçi kökenliyse, bu durumda halkın en iyi evlatlarıncı gerçekleştirilen bir devrim yenilmeyecektir.»

Ve şöyle sürdürüyor yazısını: «Ülkenin önünde büyük ödevler durmaktadır. Bunları devrimimizin karakteri, bu devrimin feodal toplumsal-ekonomik ilişkilerin varolduğu bir toplumda gerçekleştirilmiş olması belirlemektedir. Bu nedenle amacımız feodalizmi mümkün olduğu kadar çabuk ve kökten temizlemek, demokratik değişimleri gerçekleştirmektir. Bugünkü aşamada başta gelen ödev toprak sorununu çözmek olduğundan, devrimimizin temel içeriğini tarım reformu oluşturmaktadır.»

Biz Afganistan halkının, devrimci savaşkan öncüsü ADHP'nin önderliğinde bu zorlukları aşacağına ve bölgede dünya barışının güçlenmesine ve dünya çapındaki toplumsal ilerlemeye, dünya devrim sürecinin geliştirilmesine kendi özgün katkısını yapacağına yürekten inanıyoruz.

AFGANİSTAN DEMOKRATİK HALK PARTİSİ PROGRAMI'NDAN ALINTILAR

ADHP Programı, 1965 yılında kabul edilmiştir. Kralcı Anayasa, krallığın yıkılması deyiminin, kral ailesi, feodal aristokrasi kelimelerinin kullanılmasına karşı aşırı ceza önlemleri uyguladığı için, programda bu deyim ve kelimeler "yozlaşmış bürokrasi" ve "büyük toprak sahibi sınıf" olarak ifade edilmektedir.

• **Halk Hareketi Tarihi**

Afganistan'daki tüm sınıfların ve halkların katılımıyla gerçekleştirilen 1919 yılındaki Afgan halklarının ulusal ayaklanması, [İngiliz] emperyalizminin doğrudan egemenliğine son vermiş-

tir. O zamandan bu yana ... ülkemizin ezilen sınıfları ve halkları, ulusal savaşçılar, Anayasacılar ve demokratlar, feodalizmin, baskının ve gericiliğin yok edilmesi ve sömürgecilerin ve emperyalistlerin kovulması için yiğitçe savaşmışlardır; elverişsiz ulusal ve uluslararası koşullar nedeniyle geçici olarak yenilgiye uğramışlardır.

• Uluslararası Durum

Çağımızın ana içeriği ve uluslararası alandaki sınıf savaşımının eksenini, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin başlattığı dünya sosyalizmi ile dünya emperyalizmi arasındaki savaşımdır. Bu iki sistem arasındaki savaşın sonucu olarak kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi güçlenmiş, Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki Ulusal Kurtuluş Hareketleri ivme kazanmıştır.

Barış içinde yanyana yaşama politikasının uluslararası alanda kabul ettirilmesi, barış ve ilerleme güçlerinin üstünlüğü ... uluslararası durumun çoktan ezilen halklar yararına değiştiğini göstermektedir. Ve herşeyden önce Afganistan'ın ezilen halkları gericilik zincirini kırmak ve emperyalizmin etkinliğinden kurtulmak reel olanağına sahiptirler.

• Politik sorunlar üzerine

Üretici güçlerin yavaş gelişmesinin ve Afgan halklarının trajik durumunun nedeni, sınıf çıkarları ... Afgan halkının çıkarlarıyla çelişkili olan büyük toprak sahibi sınıfın, büyük tacirlerin, spekülör ve kompradorların, yozlaşmış bürokratların ve emperyalist tekellerin şubelerinin ekonomik ve politik etkinliğidir.

Bu temel çelişkinin çözümü, Afganistan halklarının günümüzdeki genel demokratik ve ulusal savaşlarının ana içeriğidir.

Bu temel çelişkinin çözümü için bir araç olarak ulusal demokratik bir hükümetin kurulması ... ekonomik bakımdan geri kalmış olan Afgan ulusuna geniş ve parlak bir gelecek hazırlayacaktır.

Sınıfsal ve ulusal karakteri uyarınca toplumdaki işçiler, köylüler, ilerici aydınlar, zanaatçılar, kentteki ve köydeki küçük mülk sahipleri ve ulusal burjuvazi (bir ulusal cephe biçiminde) gibi tüm ilerici güçlere dayanan ulusal demokratik hükümet, halkın temel gereksinmelerini güvence altına alır ve savunur.

Afganistan, bu ülkeyi yüzyıllar boyunca kuran, burada yaşayan, aynı acıları çeken, feodalizme ve emperyalizme karşı ortak savaşan farklı kültürlere sahip farklı emekçi halkların ve kabilelerin yaşadığı bir ülkedir. Feodalist dilediğini yap yönetimi ve emperyalist politika nedeniyle bu halkların hakları ve özgürlükleri gaspedilmiştir. Bu gerici politika, Afgan halklarının ulusal birliği ve toplumsal ilerleme yolunda da bir engeldir. Bu nedenle ezilenlerin sınıf çıkarları, kardeşçe eşitlik ve şovenizmin inkârı

temeli üzerinde emekçi Afgan halklarının birliğinin ve dayanışmasının sağlanması, ulusal demokratik hükümetin görevidir.

- **Dış Politika**

Bağımsız ve aktif bir barış politikasının ve pozitif bir bağlantısızlık politikasının izlenmesi.

Sömürgeciliğe ve yeni sömürgeciliğe karşı savaş ve dünyadaki ulusal kurtuluş hareketlerinin desteklenmesi.

- **Ekonomik sorunlar üzerine**

Afganistan'daki kapitalist ilişkiler henüz filizlenmekte olduğundan devlet sektörünün pekiştirilmesi ve genişletilmesi, halkın çıkarımadır ve kitleleri, kapitalist gelişmenin yol açacağı uzun erimli acılardan ve baskılardan kurtaracaktır.

Ekonomik ve toplumsal ilerlemenin ve demokrasinin güvence altına alınması için, ülkemizdeki eski tarımsal ilişkiler demokratik bir tarım reformu ile ... ve topraksız ve az topraklı köylülerin katılımı ve çıkarına olarak ortadan kaldırılmalıdır.

- **Toplumsal sorunlar üzerine**

Çalışma hakkının tanınması, kadınların yaşamın tüm alanlarında eşitliğinin sağlanması, 42 saatlik iş haftası, ücretli izin ve doğum izni, çocuk emeğinin yasaklanması.

- **Kültürün teşviki konusunda**

Bütün çocukların (erkeklerin ve kızların) kendi dillerinde zorunlu ve genel ilk eğitimden geçmeleri.

Afgan halklarının dillerinin ve kültürlerinin teşviki.

Barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme gibi ahlaki ve düşünsel değerlerin propagandası; ülkenin emekçi halklarına sevgi ve saygı, gericiliğe, baskıya, haksızlığa ve sömürüye, sömürgeciliğe, emperyalizme ve savaşa karşı düşmanlığın propagandası.

Programın son bölümünde, ADHP'nin ulusal demokratik hükümetin kurulması uğruna savaştığı, nihai amacın da sosyalist bir toplum düzeninin kurulması olduğu belirtilmektedir. (Kaynak: CHALK, ADHP'nin 1. Organı, Sayı: 162, 11 Nisan 1966.)

- Seçilmiş Şiirler — N. Y. Vapsarov 7,5 Lira
- SBKP Parti Yaşamı — L. Brejnev, Z. Klyucheva 5 Lira
- Bulgaristan'da Bugünkü Durum — Todor Jivkov 10 Lira
- Tarım Üretici Kooperatifleri ve Uluslararası Kooperatif Hareketi
Stoyan Syulemezov 11 Lira
- Komünist ve İşçi Partilerinin 4 Toplantısı 30 Lira
- ASBP IX. Kongre Raporu — Erich Honecker 15 Lira
- Ulusal Politika ve Proletarya Enternasyonalizmi
V. İ. Lenin 17,5 Lira
- Devlet Sektörü ve Sendikaların Rolü
Dünya Sendikalar Federasyonu 6 Lira
- Gençliğin Rolü Üzerine — V. İ. Lenin 7 Lira
- Anarşizm, Troçkizm, Maoizm — Boris Leibzon 17,5 Lira
- Güneşli Dünya — S. Üstüngel 25 Lira
- ABD Kapitalizminin Bunalımı ve Direniş — Gus Hall 15 Lira
- Ölümsüz Savaşçı MUSTAFA SUPHİ
Önder Sağlam 15 Lira
- Türkiye Komünist Partisi — PROGRAM 10 Lira
- LEONİD İLİÇ BREJNEV — Kısa Biyografisi 10 Lira
- TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaşın Merkez
Komitesi Plenumu'nda Okuduğu Politik Büro Raporu 10 Lira
- Kore Nire? — S. Üstüngel 20 Lira
- 141-142'ye Hayır! Türkiye Komünist Partisi'ne Özgürlük!
Ahmet Taştan 10 Lira
- Günümüzde Yenisömürgeciliğin Stratejisi — Mai Volkov 20 Lira
- Büyük Oktobr Devrimi'nin Tarihsel Önemi
M. Suslov, B. Ponomaryov 10 Lira
- Marksizm-Leninizm, Canlı ve Etkin Öğreti
(Eleştiricilere Yanıt) — B. Ponomaryov 22,5 Lira
- Günümüzde TKP — S. Üstüngel 30 Lira

TEMEL DAĞITIM

DAĞITIMINI YAPTIĞIMIZ YAYINEVLERİNİN SON ÇIKAN KİTAPLARI

- TOPLUM VE GENÇLİK ★ V.N. Stoletov, İ.S. Kon, Y.A. Zamaşın, L.S. Blyahman, Y.V. Poşatayev, G.N. Volkov ★ KONUK YAYINLARI..... 25 TL
- MARKSÇI-LENİNCİ FELSEFENİN TEMELLERİ I
★ Diyalektik Maddecilik ★ V.A. Malinin ★ KONUK YAYINLARI..... 60 TL
- 1920 - 1923 BULGARİSTAN'INDAN ÇIKAN DERSLER
★ Ender Kamil Boyacı ★ KONUK YAYINLARI..... 20 TL
- TÜRK SOVYET İLİŞKİLERİ ★ Ekim Devriminden Milli Mücadeleye ★ S. Yerasimos ★ Belgesel ★ GÖZLEM YAYINLARI..... 125 TL
- DİPTEN GELEN DALGA ★ İlya Ehrenburg ★ Roman ★ İki cilt bir arada ★ SOSYAL YAYINLARI..... 200 TL
- FAŞİZME KARŞI BİRLEŞİK CEPHE ★ G. Dimitrov ★ İki cilt birarada ★ SER YAYINLARI..... 90 TL
- GÜNÜMÜZDE TKP ★ S. Üstünel ★ ÜRÜN YAYINLARI... 30 TL
- NAZİM HİKMET ★ Doğum yıl dönümü özel kitabı ★ TEMEL YAYINLARI..... 40 TL
- BÜYÜK İSYAN ★ Puşkin ★ Roman ★ ODA YAYINLARI.... 35 TL
- MAKİNALARIN TÜRKÜSÜ ★ Brecht ★ SANAT EMEĞİ YAYINLARI..... 30 TL

İSTEK VE YAZIŞMA ADRESİ: HİMAYE-İ ETFAL SOK. DR.
ORHANBEY İSHANI NO: 6-1 CAGALOĞLU İSTANBUL